

MAGYAR LEIK

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA
VI., Vilmos császár-út 55. BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

A francia képviselőház kimondotta az alkotmányváltoztatás szükségét

395 szavazat 3 ellen. — Reynaud volt miniszterelnök is jelen volt az ülésen

A nemzetgyűlés felhatalmazást ad Petain tábornagynak az új alkotmány kihirdetésére

Vichyből jelentik: A francia képviselőház kedden 395 szavazattal 3 ellenében elfogadott egy határozati javaslatot, mely így hangzik:

— A képviselőház kijelenti, hogy ok van az alkotmánytörvények megváltoztatására.

Az ülésen — a Német Távirati Iroda berni értesülése szerint — ott volt Reynaud volt miniszterelnök is. A határozati javaslatot az előadó, Mistler okolta meg. Utalt arra, hogy a vitára szerdán kerül sor. A képviselőház ezután elfogadta Laval javaslatát, hogy az országgyűlés két háza szerdán tartson előkészítő össze-

jevetelt, amelyen Laval ad választ minden kérdésre és ellenjavaslatra.

Vichyből jelentik (Havas): A nemzetgyűlés szerdai összejövetelén Laval nyilatkozatot tesz a francia alkotmány felülvizsgálására tett javaslatról. Egyben kéri, hogy a nemzetgyűlés a következő határozatot hozza:

— A francia nemzetgyűlés teljhatalommal ruhazza fel a kormányt abból a célból, hogy kihirdesse a francia állam új alkotmányát Petain aláírásával és fennhatósága alatt. Az új alkotmány biztosítja majd a munkás, a család és a szülőháza jogait.

A francia szenátus 225 szavazattal 1 ellenében kimondotta az alkotmányváltoztatást

Vizsgálat indul a háborús felelősség kérdésében

Vichyből jelentik: A francia szenátus 225 szavazattal egy ellenében elfogadta az alkotmány megváltoztatásának elvéről szóló kormányjavaslatot. A nemzetgyűlés délután 3 órakor ül össze.

A szenátus keddi ülésén, Reibel szenátor határozati javaslatot terjesztett elő és azt indítványozta, hogy a kormány vizsgálja meg haladéktalanul, kik felelősek a háború keletkezéséért. Állapítsa meg, kik felelnek azért, hogy az eszközök elégtelenek voltak a hadműveletek vitelére és kik felelősek az ellenségeskedés folytatásáért, akkor, amikor a hadsereg vezetői már lehetetlennek tartották a háború folytatá-

sát. A határozati javaslatot a nemzetvédelmi bizottság elé utalták, mely nyomban összeült és elhatározta, hogy a nemzetgyűlés után, szerdán összehívja közös értekezletre a nemzetvédelmi és külügyi bizottságot és haladéktalanul dönt az előadók kijelölése után.

A határozati javaslat indokolása a többi között ezeket mondja:

— Franciaországnak az elvesztett csatákból le kell vonnia a tanulságot. A bajok mértékének tudatában Franciaországnak nem szabad magát hiábavaló sajnálkozásoknak odaadnia. Az országának történelme legkeserűbb pillanatában meg kell értenie és el kell ismernie a nemzeti forradalom szükségességét.

Bonnet volt külügyminiszter nyílt vallomást tett arról, hogy a franciák a lengyel háború kezdetekor elfogadták az olasz békeközvetítő javaslatot, de az angolok és lengyelek nem engedtek

Vichyből jelentik: A háborús felelősség megállapításáról szóló indítvánnyal kapcsolatban felszólalt Bonnet volt külügyminiszter, ki részleteket közölt arról, hogy a lengyel háború megindulásakor Franciaország hogyan kényszerült bele a hadviselés elhatározásába. Az elmúlt év szeptember elsején megérkezett Mussolini közvetítő javaslata, mely a német-lengyel kérdésnek tárgyalások útján való megoldását indítványozta. A javaslat további lényege az volt, hogy a hadviselő felek maradjanak meg vonalakon, vagyis a német előnyomulás visszavonását ne követeljék. Bonnet akkori francia kül-

ügyminiszter kijelentette, hogy elfogadja az olasz javaslatot. Akkor azonban az angol és lengyel kormányok közbeléptek, s a francia álláspont megváltoztatását kívánták. Végül is a francia kormány a más két kormány nyomására kénytelen volt engedni, s így jött létre az olasz javaslattal szemben az angol ellenindítvány, hogy békés tárgyalásokról csak akkor lehet szó, ha az előnyomult német csapatokat visszavonják Lengyelországból. Ezzel az olasz békeközvetítő javaslat megbukott, s ez volt aztán az oka a háború teljes kitorlásának.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

A szabadelvűség fogalma

Irta: Dr Búzás Gerő

A szabadelvűség fogalma körül hihetetlen tájékozatlanság uralkodik, még jóhiszemű katolikus körökben is. Nem árt, ha kissé szembenézünk vele.

A szabadelvűség (liberalizmus) „sok vérrrel és verejtékkal megszerzett kincse az emberiségnek” — mondja a szabadelvűség hatalmas tábora.

A szabadelvűség „tömerdek vért és könnyet ontott az ember történelmében” — mondja a katolikus Egyház. „Ezért átok és rettetés, sőt az ember egyedüli tragédiája az, hogy van és lehet szabadelvűség”.

A szabadelvűség „az a csodálatos eszmei irányzat és felfogás, amely meghozza az ember számára a szabadságot; mindenki élheti az ő igazságát és megkapja szabadon, ami az övé” — vallják vérbeli szabadelvűek. És mellettük emel szót a nemzetközi szabadkőművéség, a demagóg demokrácia, a szabadversenyes közgazdasági irányzat és a hozzákötött politika, azután a l-art pour l-artos irodalom és művészet.

Az embernek kell igazságos szabadság, kell élnie igazságában és meg kell kapnia, ami az övé, — ez a katolikus Egyház egyik legfőbb óhaja és törekvése: de ezt nem biztosítja és főleg nem adja meg a szabadelvűség (liberalizmus). Ellenkezőleg: épp ez öli meg az igazi szabadságot, ez rabolja el az embertől az igazságot és ez fosztja meg az embert attól, ami az övé.

Kinek van igaza?

Kezdjük talán legalul, az alapvető fogalmakkal: mit értünk a „szabadság” alatt és mit értünk az „elv” kifejezésen? Annál is inkább, mert a szabadelvűség épp ez alapvető fogalmakkal a legzavarosabb.

Az „elv” fogalmán nem értünk egyebet, mint

az anyagi és szellemi világ igazságainak és törvényeinek helyes ismeretét, felfogását, amelynek nyomán készek vagyunk azok szerint gondolkodni és cselekedni.

A „szabadság” fogalmán semmiestre sem értjük azt, amit a legtulzább szabadelvűek hirdetnek róla. Hogy t. i. minden ember szabadon teheti azt, amit akar, úgy ahogyan akarja és ahogyan az neki felfogása szerint megfelel. A gyilkos is, a tolvaj is azt tette, amit akart és úgy tette, ahogyan az felfogásának megfelelt. Minden valóságos bűn, a bűnözőknek akaratú tevékenysége nyomán torzul tragikusan az igazságot kutató ember szeméi elé.

Érthető hát, ha jobbjézű, „árralúzó” szabadelvűek is megborzadnak ettől a „szabadságtól”. És szabadságnak ők sem — ezt értik, hanem ők is „igazságos” törvényekkel szabotnak határt az emberi akaratnak. Tehát ezek is eljutnak odáig, hogy az ember jólfogott szabadságához nem elég a pusztá értelmi és akaratú mozdulás, hanem erősen idetartozik az értelem és akarat felett álló és azt kötelező igazság és becsület törvénye is. De ez — mint látni fogjuk — a keresztény alapvető felfogás helyességét igazolja.

Az igazság örökérvényű, abszolút jó: feltű

All időn, téren és emberen. Sőt, ami igaz a logikában, az jó az ethika terén és szép az esztétika birodalmában. Igazságot — emberi parlament soha hazugságnak nem bélyegezhet; de fordítva sem. A szabadság viszont nem abszolút jó, hanem csak — *forma*. Tartalmát és értékét attól nyeri, *amire irányul*, amit föléle, ahová fordul. Ha jó és igaz az, — akkor helyes, nemes, „emberi” a szabadság; ha igazságtalan és rossz az, amire irányul, akkor — helytelenné és embertelenné válik a szabadság.

Itt van mélyenható különbség a kereszténység — és a vele szembenálló szabadelvű világ felfogása között.

A kereszténység, az igazság mélységes tisztánlátásának acélszilárdságával mutat rá az isteni és emberi erkölcsi örök igazságokra s a becsület javaira: „Emberek és lársadalmak, meg kell ismernetek ezeket az erkölcsi igazságokat már a zsenge gyermekkorban!” (Lásd ezzel szemben a szabadelvű Franciaországot, amely megszüntette az erkölcsi igazságokra tanító hitoktatást.) „De nem elég csak megismernetek és elhívésetek tárgyává tennetek, hanem értelmetek és akaratotok *tartalmává* kell avatnotok az erkölcsi igazságokat, hogy ezek szerint gondolkodjatok és cselekedjétek.”

A szabadelvű világ (főleg a renaissance kora utáni fejlődés óta) — az örök törvényeket (és dogmákat) háttérbe lökte és „felszabadította” az emberi értelmet és akaratot ezek alól. Az éles szabadelvűségnek nem kellett többé már erkölcsi zsinórmérték, hanem mindennek mértékül és törvényül az emberi éntette. Új kiadása Protagoras tetelének: „panton metron antropos” = mindennek mértéke az ember. A mérsékelt szabadelvűség szerint azokat az erkölcsi törvényeket, amelyeknek megsértése az ember testén, vérén, anyagi javain kirívó (gyilkosság, rablás, gyújtogatás stb. esetében) meg kell tartani, de a többiekben lehet változtatni, ahogyan az emberi értelemnek és akaratnak tetszik s ahogyan az a testnek és vernek kényelmesebb. Azokat tetszés szerint lehet „reformálni”. Ez a szabadelvűség aztán megmutatta rettenetes arcát: azt a szabadelvű sorozatot, amelynek folyamán a „felszabadult” és „elszabadult” értelem és akarat elvégezte a maga „így gondolom”-ját.

Az igazi és az örök ember jófelfogott érdekében való szabadság

az ember biztos kibontakozása az anyagi és szellemi világ törvényeiben és igazságaiban. Az igazi szabadság — bármennyire is fűrészen hangzik sok szabadelvű fülnek — *igazságban és törvényekben fejtik ki.*

Az ember, ha bírní akarja az őt megillető

igazságot, akkor — az irigység és önzés háborgó tengerén — bele kell ülnie az igazság mentő-csónakjába. Minél inkább beleül, annál szabadabban az övé az igazság valósága; minél inkább elszabadkozik ettől a csónaktól, annál inkább elvesz számára az igazság.

A mérnök, aki jó hidat akar építeni, hogy az ember mély vizek fölötti szabadsága még szabadabb legyen; hogy a hid erőssége és tartóssága a leghabadabban kifejezésre jusson; hogy az „erősség” és „tartósság” a gyöngye szerkesztéstől és rossz alkotó elemektől ne szenvedjen hátrányt, — a tervező mérnöknek (épp az erősség és tartósság szabad érvényesüléséért!) (nemcsak *ismernie* kell a hidépítéssel kapcsolatos törvényeket, hanem azokat *alkalmaznia* is kell. Minél inkább *ismeri* a statikai gravitációs törvényeket, az anyag vegytani, földtani igazságait, s aztán a tervezésben és kivitelben minél inkább ezek szerint fejti ki a maga emberi *értelmét és akaratát*, — annál szabadabban ível magasba a hid „erőssége” és „tartóssága”. Az a mérnök pedig, aki e téren *szabadelvű*, azaz értelmét és akaratát függetleníti ezektől a törvényektől és igazságoktól, s az emberi ész „így gondolom”, „így tetszik”, „így fogom fel” önkényével dolgozik, az olyan ne csodálkozzék, ha szabadságvesztésre kárhoztatta a hid „erősségét” és „tartósságát”, ha mihamarabb összeomlik a hidja.

Nem az emberi ész és akarat áll az igazság és erkölcsi törvények felett, hanem for-

Vaida-Voevod Sándor királyi tanácsos nyilatkozata Románia bel- és külpolitikai helyzetéről

Kolozsvárról jelentik: Vaida-Voevod Sándor érdekes nyilatkozatot adott a *Tribuna* című kolozsvári lapnak Románia bel- és külpolitikai helyzetéről. Az általános helyzetre vonatkozó kérdésre Vaida így válaszolt:

— Mit is mondhatnék? Nincsenek értesüléseim arról, ami az elmúlt 24 órában történt. Lelkileg én is össze vagyok törve Bessarabia és Észak-Bukovina elvesztése miatt. E veszteség feletti fájdalom annál nagyobb, mert a múltban nem egyszer lett volna kedvező a helyzet, mely lehetővé tette volna a mostani katasztrófa előre látását és megakadályozását.

— Hogy mit hoz a jövő, ezt nehéz lenne

dítva:

az értelem és akarat áll az isteni és emberi igazságok, törvények alatt.

Nem az ember *reformálja* az örök törvényeket, hanem az örök törvények szabják és határozzák meg az embert.

Hogy ez így van, azt a leghabadabbelvű országok törvényszékeinek mindennapi tárgyalásai is igazolják; ahol igazságtól eltévelyedett és félreigazodott emberek állanak a bíróság előtt, akik szabadelvűen szántottak bele az embertárs igazságos földjébe, akik a becsület törvényeit nem az örök és igaz mértékek szerint *alkalmazták*, hanem emberi értelmük és akaratuk tetszése szerint. A polgári perrendtartás sem tesz egyebet, mint az általa kodifikált törvények alá rángatja vissza a szabadelvű embert.

Más alkalomra kívánczik annak tárgyalása, hogy milyen az a szabadelvűség, amelyik nem szabadelvűsködik azokkal az erkölcsi törvényekkel szemben, amelyek a test és anyag természetes jogait védik, de már a *lélek természetfölötti* életének síkján kéjelegve dob el örök krisztusi igazságokat és teremti meg a *vallási liberalizmust*. Nem érdetelen a szabadelvűség tobzódása a politika, a társadalom, a közgazdaság, az irodalom és művészet terén sem. Sok okulnivalót rejt magában az ifjú nemzedék részére s a jövőre nézve az a szörnyű és végzetes rontás, amit a szabadelvűség sok túlzása és mértéktelensége az emberi élet síkján, az ember történelmében végbevit.

megmondani. Mindenesetre számolni kell a reális tényezőkkel. Ez arra tanít bennünket, hogy most végre tudomásul vegyük: Oroszországon kívül csak Németország és Olaszország számottevő kontinentális hatalom.

— Ezekkel a hatalmakkal kell számolnunk, ha országunk jövőjére gondolunk, számolnunk kell továbbá szomszédainkkal.

Nyilatkozata végén a királyi tanácsos elmondotta, hogy 1939 márciusában, amikor Hitler vezérkancellár fogadta, a német vezér a következőket mondotta neki: — Németország egy erős, egészséges Romániát akar.

Két vak

Irtó: Ujházy György

A Genezáret tó síma tükre szelíden megfodrozódott, ahogy a támadt alkonyi szél könnyű szárnyal ellebbent felette.

Főséges lobogású, ünnepi tüzek gyúltak az égen.

A nyugati bolton fejedelmi bíborába öltözött a nap. Aranypalástú felhőhercegek sűrögtek bökölva körülötte. Ragyoságukban is alázattal. Majd halványlila-ruhás apróok vonultak fel mély hódolattal üdvözölve a fény búcsúzó királyát. És jöttek fürgén más udvaroncok finnyás zöld selymekben és méltóságos sárga bársonyokban. Kavargó tülekedéssel. Aztán hosszú, tömött sorban előhőmpölygött az ezüstvértű, bronzpajzsú vitézek hatalmas hada. És hátrább az ég kékköntösű asszonyai gyülekeztek. Áhítatos csöndben.

Pompázatos tündöklések között folyt az égi ceremónia.

A kafarnaumi úton, az izzó, fakó porban nagy sokaság nyüzsgött. Néhány sápadt orcájú farizeus hevesen hadonászva magyarázott, de az emberek nem hallgattak rájuk, csak hajtogatták megilletődötten:

Bizony, csodadolgot láttunk ma...

És mentek, mentek, mentek Utána. Alázatos iparkodással, hogy a nyomában legyenek, hogy láthassák, hogy érezzék a közelét. Nem akartak, nem tudtak elszakadni Tőle. Remegő szívvel a reszkető inakkal követték minden lépését. Tikkadozva. Elpedő vágyakozással.

A tömeg után két vak botorkált kalimpáló láb-
bal, ügyefogyott sietéssel. Pihegve kiáltották:

— Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia!... Kö-

nyörülj rajtunk, Dávidnak fia!

Keményen fogták egymás kezét, az arcukat magasra emelték, mintha el akarnának látni a sokadalm felett. Hozzája. Az egyik ráncos képű irástudó gonosan csüfolódott velük:

— Vak vezet világtalant... — És röhögött.

De a két vak összekapaskodva rendíthetetlen csak ment az útján és tovább kiáltott egész lélekkel:

— Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia!

A sokaság halkán mormo'ódott magában, suttogóan, mintha inádkozna. Egy asszony szelíden a mellette tipegő fiához hajolt és áhítattal rebegte:

— Igen, csak annyit mondott: Talita kumi!

— És Jairus leánya feltámadott... — suttogta a gyermek.

Az anya felemelte fiát, hogy látta őt, amint magába merülten megy az élen. S a fiú tapadó szemmel csüggött a Szent Alakon. Píllája sem rebent, csak nézett, nézett mohó tekintettel. Voltak, akik hevesen előrerugattak. Egészen melléje. Hogy az ujjuk bizonyosságával érintsék.

A két vak pedig ment vakon.

És újra és újból kiáltotta:

— Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia!

És bizakodóan szedegették a lábuk, hogy döngött a föld lépteik alatt. Vakmerekv arcuk sötét ráncból fények gyúltak, az élő lélek elevenen sugárzott belőlük. Repeső szívük dobbanására dobantak előre. Holt szemük mélyéről megindult lassan patakzott a könny s cserepes ajakkal szönlögatták egymást:

— Testvér!

— Testvér...

Aztán megint csak fell...

— Könyörülj rajtunk... Dávidnak fia!

Csüggedetlen. Kitartó lélekkel. Lobogó reménységgel. Egész hittel kiáltoztak. Alázattal és szelídséggel. Hívó könyörgéssel és teljességes odaadással.

Egyszer aztán torlódvá megállott a sokaság. Hullámzó tumultusban. De a két vak ment vakon s oly fennen kiáltoztak, oly csengő szóval, mint akiknek elérkezett az idejük. A fáradt, poros népesség csöndben kitért az útjukból, azok meg ketten szoros összefogódzva csak lépkédtek előre, mind előbbre s már-már úgy kiáltottak, mintha dallal énekelnének:

— Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia!

És megállottak előtte.

Vakon.

Ő meg halkán azt mondja a két vaknak:

— Hiszitek-e, hogy ezt meg tudom cselekedni veletek?

— Igenis, Uram... — felelnének Néki a vakok vak bizalommal s egyszerre, mintha a két száj egy lenne, amint egy is volt a hitben.

Akkor illeté szemeiket, mondva:

— Hitetek szerint legyen nektek...

És megnyílnak szemek.

Immár addigra leáldozott a nap az ő tündökletes fényei és csodálatos ragyogása közepette s ezüst szürkület szállott alá a világra tétova árnyékkal. Imbolygó fátylakba burkolódzott hegy, erdő, rét, fa, bokor, virág, még az apróka fű is. Kihuny a fény s aludtak gyermekei, a színek. Szürke és fakó volt a földkerekség s a lomha felhőjű ég.

A két vak első, nyíló pillantása nem e műló világba merült, hanem Isten végtelen, örökkévaló tekintetébe.

Mert nem az a vak, aki a napot nem látja, hanem az a látó, aki Istent megismeri.

A német-olasz szövetség teljes erővel folytatja az Anglia elleni harcot

Nem igazak a támadás felfüggesztéséről indított hírek. — Az oráni támadás miatt kormányválság jelei mutatkoznak Angliában. — Churchill távozik és Lloyd George belép a kormányba?

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia*-ban *Gayda* hangoztatja a tengelyhatalmak egységét az Anglia elleni harcban s cáfolja azokat a külföldön terjesztett híreket, mintha a támadást felfüggesztették volna.

Az olasz sajtóhoz Berlinből érkezett más tudósítások is megállapítják, hogy beavatott körök tudomása szerint elhatározott dolog az Anglia elleni nagy harc teljes erejű folytatása. A mostani német-olasz megbeszélések is éppen ezzel függenek össze s a döntő támadás megindítása felől Mussolinivel egyetértőleg Hitler vezér határoz, mint a német haderők legfőbb parancsnoka.

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* szerint lehetséges, hogy az oráni támadás következtében *Churchill* távozik helyéről. Utóda *Bewin*, jelenlegi munkaügyi miniszter lenne. Egyébként valószínűnek tartják, hogy *Chamberlain* kilép a kormányból, míg *Lloyd George* helyét kap a kabinetben.

A francia kormány elmozdította Cambon londoni ügyvivőt.

Vichyből jelentik: A francia külügyminiszter hivatalosan bejelentette, hogy *Roger Cambon* londoni francia ügyvivőt elmozdította hivatalából, mert a diplomáciai szakítást nem közölte azonnal Londonban. Ez a bejelentés megerősíti az angol-francia diplomáciai kapcsolatok megszakítását.

A volt angol király az amerikai angol szigetek kormányzója lett. Angol kivittellal az afrikai francia gyarmatok felé

Londonból jelentik: A windsori herceget a Bahama-szigetek kormányzójává nevezték ki. Az angol kereskedelmi miniszter megtiltotta az Algír, Tunisz és francia Marokkó felé irányuló kivittelt. A rendelet azonnal életbelépett.

Angol repülő-támadások Belgiumban az ostendei aggház és egy zárda ellen. — A német légi és tengeri haderő fokozódó sikerei.

Brüsszelből jelentik: (D. N. B.) Az angol repülőgépek Belgiumban is folytatják éjszakai vállalkozásaikat nem katonai célpontok ellen. Ostendében hétfőre virradó éjszaka több gyújtóbombát dobtak az aggok menházára. Egy sze-

mély meghalt. Az angolok bombái egy rendházra is estek, lángrolbantották az épületet, de sikerült a tüzet hamarosan eloltani. Katonai célpontokat nem találtak el.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda keddi harctéri jelentése ezeket mondja:

— A német légi haderő és haditengerészet az Anglia elleni küzdelemben egyre fokozódó sikereket könyvelhet el. Az elmúlt napok sikereinek súlypontja a kereskedelmi háború volt. A mai hadijelentés szerint a haditengerészet és légi haderő nagy sikereket ért el az angol haditengerészet ellen. A légi haderőknek az angol szi-

Ellenséges repülők Gibraltár fölött

Az angol hajóraj megütközött francia csatahajókkal

Tangerből jelentik (Stefani): Gibraltár erődjét ellenséges repülőgépek két ízben is átrepülték. Az ott állomásozó hadihajók kifutottak a tengerre. Röviddel később La Lunea.

Ceuta és Algeciras felől hatalmas ágyúzás halatszott. Azt hiszik, hogy a kifutott angol hajóraj ütközött meg a francia csatahajókkal.

A magyar államférfiak németországi útja

Ermansdorff német követ is velük utazott, valamint a magyar külügyminisztérium több vezető és szakértő tisztviselője. — Az olasz sajtó az utazás jelentőségéről

Budapestről jelentik: Mint már jelentettük, *Teleki Pál* miniszterelnök és *Csáky István* külügyminiszter kedden délután 6 órakor különvonaton Münchenbe utazott, hogy illetékes német körökkel tanácskozzék. A magyar államférfiakat *Ermansdorff* budapesti német követ is elkísérte. A miniszterelnök és külügyminiszter kíséretében a külügyminisztérium több vezető és szakértő tisztviselője is Németországba utazott.

Rómából jelentik: Az olasz sajtó is hírt adott a magyar államférfiak németországi útjáról. A külföldi újságírók keddi értekezletén Rómában az olasz külügyminisztérium szóvi-

vője felhívta a figyelmet a magyar miniszterelnök és külügyminiszter németországi útjára. A *Giornale d'Italia* budapesti keltezésű cikke hangoztatja, hogy a magyar államférfiak látogatásának igen nagy jelentősége van. Budapesti vélemény szerint a látogatást azt tette rendkívül időszerűvé, hogy Berlinben már előzőleg megvitatták a dunavölgyi és kárpáti Európa problémáját.

A magyar orvosok vezetői is Berlinbe utaztak.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint *Johann Béla* államiútkár és *Csilléry András* volt miniszter, a magyar orvosok nemzeti szövetségének elnöke, valamint *Orsós Ferenc* egyetemi tanár, a magyar orvosok nemzeti szövetsége külügyi osztályának vezetője hivatalos látogatásra Berlinbe utazott.

Korosec jugoszláv szenátusi elnök nyilatkozott országára olasz és német tájékoztatójáról s a balkáni és dunai helyzet békés fejlődéséről.

Rómából jelentik: A *Popolo d'Italia* munkatársa beszélgetett *Korosec*-cel, a jugoszláv szenátus elnökével az olasz-jugoszláv viszonyról. *Korosec* kijelentette, hogy Jugoszlávia mindig jó viszonyban volt Olaszországgal meg a szankciók idején is és rokonszenvezett vele a spanyol polgárháború alatt is. Ugyanílyen jó a viszony Jugoszlávia és Németország között, különösen mióta a német birodalom közvetlenül határos Jugoszláviával. Ezután kifejezte azt az óhaját, hogy a balkáni és dunai helyzet békés úton fejlődjen tovább.

Korosec azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy mint közoktatásügyi miniszter meghittebbé kívánja tenni az olasz-jugoszláv kulturális kapcsolatokat és kifejezte azt a szándékát, hogy az iskolákban taníttatni fogja az olasz nyelvet.

Huszonegy óra hosszáig tartó csata olasz és angol hajóhad között Calabria környékén

Az angol hajóhad visszavonult

Rómából jelentik: A Stefani-iroda tengerészeti arcvonalbeli tudósítója szikratávíron jelenti, hogy kedden olasz tengerészeti erők tállkoztak angol tengerészeti erőkkel. Az olasz hajók *Cyrenaika* kísérték egy hajókaravánt és visszatérőben voltak. A csata 14 óra 30 perckor kezdődött a 38-ik szélességi és 18-ik hosszúsági fok találkozásánál, Calabria környékén. A csata 21 óráig tartott. A harcban számos bombavető légitűz is résztvevett, amelyek egymást követő hullámokban sok nagyerejű bombával támadták az angol hajókat. Az éjszaka beálltával az angol hajóraj visszavonult dél felé. Az olasz tengerészeti erők követték őket.

A Stefani iroda másik jelentése szerint egy olasz repülőgép felderítő útja során szikratávíron jelentette állomásának, hogy az egyik sziget közelében angol hajórajt figyelt meg, mely

egy sorhajóból, két nehéz és két könnyű cirkálóból, egy repülőgépanyahajóból és más egységekből áll. Olasz légi erők indultak azonnal a megjelölt helyre. A repülőgépek bombái a sorhajót és a repülőgépanyahajót eltalálták, az egyik cirkálót elsüllyesztették. Az olasz gépek sértetlenül tértek vissza állomáshelyükre.

Angol jelentés a tengeri csatáról.

Az olasz jelentésekben említett tengeri csatáról angol részről is jelentést adtak ki. A Reuter jelentése szerint a földközi-tengeri angol hajóhad parancsnoka kedden délután jelezte, hogy a Földközi-tenger középső részén ellenséges erők két páncélos hajóból, nyolc- és hathüvelykes ágyúkkal felszerelt cirkálókól és torpedórombolókból álltak. A részletek még hiányoznak. Ezzel a hadművelettel egyidejűleg utnak indult a Földközi-tenger középső része felé a Gibraltárban állomásozó tengeri haderő is.

Japán-angol feszültség a Burmából Kinába vezető út miatt

A japán hadsereg határozott támadó föllépést követel Anglia és Amerika ellen

Tokióból jelentik: (Reuter.) A japán lapok beszámolnak arról, hogy az angolok határozottan visszautasítanak minden japán kívánságot a Burmából Kinába vezető útvonal lezárásával kapcsolatban. Megállapítják a lapok, hogy ha Anglia magatartása továbbra is elutasító lesz, Japán kénytelen lesz a szó szoros értelmében vett hatékony eszközzel célját megvalósítani.

A japán hadsereg lapja, a „Eokumin Sinbun” bírálja Arita külügyminiszter politikáját. A lap szerint a külügyminiszter még mindig igyekszik elkerülni minden surlódást Angliával és az Egyesült Államokkal. Megállapítja a lap, hogy ennek a politikának belpolitikai következményei is lehetnek. A japán hadsereg Japán külpolitikájának megújítását és a kedvező alkalmak kihasználását kívánja.

Mennyi pénzbe kerül a légi háború?

A légihaderő a modern háboru egyik legfontosabb — és legérzékenyebb gépezete. Felállítása rengeteg időt és munkát, nemkülönben óriási költséget igényel, a helyes szervezés itt is elengedhetlenül fontos. Nincs egyetlen fegyvernem sem annyira kitéve az idő vasfogának, mint a légihaderő. Szinte egyik napról a másikra gépek ezrei válhatnak elavulttá és használhatatlanná, ha az ellenfél jobb, gyorsabb, nagyobb teherbírásu, erősebb fegyverzetű gépeket rendszeresít. Ha a gép elavult, nem érdemes „foltogatni”, részleteket javíttatni, hanem újabb és tökéletesebb típust kell rendszeresíteni. Hogy ez persze mennyi költséggel jár, az már nem a katonák gondja, az a pénzügyminiszternek kell, hogy fejtörést okozzon.

A harci gépek karbantartása állandó és tetemes költséggel jár. Erre a célra eléggé nagyszámú és szakképzett személyzetet kell tartani, megfelelő műhelyekkel. Ha a földi kiszolgáló személyzet nem jó, a gép megbízhatatlan, kockára teszem a repülő életét, légihaderőm ütöképessége kétes értékű: szóval a jól felkészült ellenféllel szemben alul fog maradni. Ez a megmondolás talán kissé rávilágít arra, hogy mennyi ezerféle más feladat megoldása járul hozzá a légihaderő szervezési kérdéseihez. A repülőszemélyzet kiképzése is állandó feladat. Szükséges, hogy a gépekhez megfelelő számú és megfelelően képzett pilóta is rendelkezésre álljon, tehát nagyszámú pilótaiskolát kell üzemben tartani. A kiképzés tulajdonképpen még valahol az iskolában, a fizikaórákon kell, hogy kezdődjék. A légihaderőnél azután az újoncból pilótát és katonát nevelnek, ez a két feladat mellérendelt fontosságú. Hosszu és költséges kiképzésen esik át a növendék, míg végre teljes harci értékű pilóta vagy megfigyelő rádiós lesz. Eltekintve a katonai ter-

mészetű szervezési és anyagi kérdésektől, még óriási a jelentősége az utánpótlás kérdéseinek személyzeti és anyagi téren. A légihaderő veszteségei havonként százszázalékosak lehetnek a szakértők becslései szerint. Ez azt jelenti, hogy egy 4000 gépből álló légiflotta részére korlátlan légiháboru esetén havonta 4000 új gépről és teljes lezénységéről gondoskodni kell.

A repülőgépek ára.

És most nézzünk bele egy kicsit a dolgok anyagi hátterébe. Tudjuk, hogy a hadirepülőgép egyike a legdrágább harci eszközöknek. Egy vadászrepülőgép általában 6 millió lei, egy felderítőgép 9 millió és egy bombázó és távelfelderítőgép 15—20 millió lei körüli összegbe kerülhet. A nagyobb, különleges gépek akár 30 millió leibe, vagy többre is kerülnek darabonként. Egy-egy ilyen gép pusztulásakor tehát a fáradtságos munkával hosszú időn át kiképzett személyzetet kívül ilyen értékű anyag is veszendőbe megy. A légihaderő szervezésében tehát figyelemmel kell lenni mindezekre az óriási költségekre. Az olasz légügyminisztérium 1940—41 évi költségvetése 3 milliárd 261 millió 678 ezer lira, amelyből katonai célokra 2.965 millió 400 ezer lira, szóval a légihaderőre mintegy 20 milliárd lei esik. Ennek az összegnek legalább a fele megy új gépek beszerzésére. Erdeme: megnezni a tavalyi angol légügyi költségvetést (az ideit a háborúra való tekintettel nem hozták nyilvánosságra). Az egész költségvetés összege 205 millió fontnál több. Az ideit költségvetés ennek talán két-háromszorosa. Ezekből a csillagászati számokból fogalmat alkothatunk arról, milyen összegbe kerül az államnak a légierők fenntartása és korszerű nivón való tartása.

A veszteségek — számokban

Sokkal nagyobb gondot okoz talán azoknak a nyersanyagoknak a pótlása, amelyek a repülőgép üzeméhez elengedhetlenül szükségesek és megtörténik, hogy csak nehezen szerezhetők be. Elsősorban megint az üzemanyagkérdés merül fel előttünk. A benzín a mai háboru legfontosabb tényezője. Hogy mekkora a gépek fogyasztása, arra vonatkozólag szolgáljanak például a következő adatok: Egy korszerű távelfelderítőgép kilométerenként kb. 40 dekát, egy felderítőgép 55 dekát. Szóval egy felderítőgép 2000 kilométeres útja során két tonna benzint fogyasztott el. Egy ezer bombázógéppel való támadás 500 km. távolságban evő cél ellen ezer tonna benzint végt jelentené. Erihető tehát, hogy éppen a benzín-utánpótlást igyekezzenek a harcban álló felek feltartóztatni és megsemmisíteni. A háboru esendős időszeke alatt a napi felderítés és ellenőrző repülések igen sokszámu tonnába kerül akármelyik hadviselő félnek, szóval tetemes mennyiségű benzín, minden harc nélkül, az ellenség legesekélyebb zavarása nélkül fogyasztódott el. Ugyanígy az ottani iskolázás jelentékeny tonna benzint igényel a legesekélyentebb keretek mellett is. Itt viszont a esökkentésnek nincs értelme, mert a hiányos kiképzés megbosszulja magát a harctéren.

Néhány megmondolás a veszteségek nagyságáról: Száz lelőtt repülőgép az ellenség részére milliárdos veszteség, de talán ez nem is lenne olyan fájó, mint az, hogy 200 főnyi jól kiképzett személyzet is meghalt vagy fogságba esett, szóval nem harcolhat tovább. Gépeket lehet napok alatt épi-

teni, de pilótákat csak évek sora alatt lehet kiképezni. Ez egy olyan pont, ahol a veszteségek már nem mérhetők fel pénzzel és nem is pótolhatók azsal.

Általánosságban a már említett 100 százalékos veszteségkulccsal számítva egy 4000 repülőgépes haderő fenntartása pusztán a gépanyagot véve, havi 20 milliárd lei, amiihez már a löszer, bomba, fegyver megújításának óriási költségei járulnak.

Nagyhatású életrajz

Endrődy László S. J.

ÉLETET KRISZTUSÉRT

Ara:
120 lei és portó

c. műve. Fiatalság, eszmények, sportlendület, — majd a lelkiélet magasságai és eletszentség sugarzik Kaszap István életéből felénk a könyv 323 oldalán át.

Albert István.

Kápolnát a Gyilkostóhoz!

Csikszereda, július hó.
„Vizek, erdők, sziklák vadregényes tája: Gyilkostó! Tündérvölgy, csodálatos szépség, Szébb lehetsz, ha egyik bérceid homlokára Egy kis kápolnát varázsolhatunk meg.”
Kassai Lajos volt főgimnáziumi igazgató, kanonok, fentti sorai jutnak eszembe, amikor arra gondolok, hogy elmúlt már száz éve is annak, hogy a gyergyói elrejtett őshavasokban századok óta békésen szunnyadó Nagycohárd felébredt, megrázta üstökét és nyújtózkodni kezdett. Erre megregették a sziklák, robajos dörgéssel felnyögött a megrázkódott föld, életadó humuszával együtt megindult a büszke fenye és a Likaspatak, valamint a Csilkospatak havasi tarka virágokból, selymes mohából szőtt ölelkező nászágyát feldulva: erős sziklagátát emelt az azután is továbbfolydogáló két patak vizének, a Likaspatak, valamint a Gyilkospatak havasi ről-évre növekvő hatalmas idegenforgalma van. Csak a múlt év folyamán is negyvenötezerre tehető a látogatók, természetjárók száma. Sokan vannak olyanok is, akik hónapokon át, állandó jellelgyel nyaralnak, üdülnek télen is ezen a festői, elragadó, kiváló gyógyhatású klimatikus gyógyhelyen, élvezve a természet fenséges életadó, erősítő ajándékait: az illatos tiszta levegőt, napfényt, kristálytiszta forrásvizet.
Ez a körülmény készítette a Katolikus Népszövetség gyergyószentmiklósi tagozatát ezelőtt hét évvel arra, hogy mozgalmat indítson a tónál építendő kápolna költségei előteremtésére. Dr Csiky János orvos, a Népszövetség elnöke volt az indítványozó és felkérésére készsöggel és a nemes vállalkozás teljes átérzésével csatlakoztak a többi hitbuzgalmi egyesületek is, mint az Oltagyület, Szociális Misszió, Kongregációk, stb. A kápolna építési akció már annyira előrehaladt volt, hogy Károlyi Károly elkészítette a tervet a csodálatosan szép környezet figyelembevételével, pompás székely stílusban. Ezt a tervet sokszorosította színes levelezőlapok formájában a Katolikus Népszövetség és azokat szétküldötte az egyesületekhez, intézményekhez és mindazokhoz, akiknek közreműködésére számíthatott. Öt lelt kért csak a Népszövetség egy levelezőlapért, azonban a küldött levelezőlapok végleges elszámolása időközben megakadt. Annyi azonban összegyűlt mégis, hogy 1933 szeptemberében Gyergyószentmiklóson megtartott Katolikus Nagygyűlés alkalmával Fiedler István akkori szatmár-nagyváradai püspök ünnepélyes keretek között megadhatta az építendő kápolna alapkövét, melyet a Gyilkostó egyik legszebb pontján, a közbirtokosság által díjmentesen adományozott telken alapoztak le.
Most, amikor a nyolc női hitbuzgalmi egyesületnek olyan erőteljes munkásságáról olvastam beszámolót, önkéntelenül arra gondoltam: ilyen lelkes tevékenység keretében lehetne állítani újól a gyilkostói kápolna ügyét is és nem kétséges, hogy annak költségeit még a mai nyomoruságos viszonyok között is össze lehetne hozni. Lenne így a tónál is istenháza, a többhezres látogatók lelki szükségleteinek kielégítésére, vásár- és ünnepnapj vallásos kötelességük elvégzésére.

Van a Gyilkostónál egy jelentősebb vásshang: három-négyezeresen veri vissza a szavakat... Evekkel ezelőtt elhangzott a kívánság: „Kápolnát a Gyilkostóhoz!” — és a Nagycohárd százaszorosán, ezerszeresen kell, hogy visszaverje a fenséges gondolatot. László Ignác főesperes a gyergyószentmiklósi katolikus hívek népszerű, szeretett lelkipásztorja, tudjuk, melegen pártol meg minden olyan eszmét, mozgalmat, mely Isten dicsőségét van hivatva szolgálni. Közbirtokosság, közületek, intézmények, egyesületek, stb. építkezési anyaggal, készpénzzel járulhatnak a kápolna felépítéséhez és akkor csakhamar felépülne az annyira óhajtott kápolna.

RÁDIÓ-RAJONGÁS

Elromlott a rádióm. A szerelő jött, köszönyd-
sen a hóna alá vette és elment vele. Azt mondta,
hogy két-három napig is eltart, amíg kijavítja,
ha akarom, hoz helyette addig egy másikat. De én
nem akartam. Különös bizalmam van az én rá-
dióhoz; egyéni hangjában a jó tanácsadó meleg-
ségét, a csalhatatlan hirmondó határozottságát ér-
zem. Nem is hiszem úgy el amit más rádiója mond,
bármilyen sima, bársnyos, zengő vagy erőteljes
legyen is a hangja. Meg aztán nem szenvedhetnék
más készüléket az én rádióm helyén. Idegen
alaktja, szokatlan skála-elhelyezése, csavarainak
ősdíbb vagy újszerűbb kezelésmódja, egy-két ár-
nyalattal világosabb vagy sötétebb színe azt az ér-
zést keltené bennem, hogy valaki betolakodott a
házamba, itt terpeszkedik, mint valami kényszer-
lakó, vagy alkalmatlan vendég, aki kedves és sem-
miképpen nem helyettesíthető családtagot túrt ki
a helyéből.

— Vigye csak, kérem, — mondtam a szerelő-
nek. — Azt a két-három napot csak kibírom.

És most negy erőfeszítéseket teszek, hogy ki-
bíriam ezt a két-három napot. Olyan csendes lett
a ház, mint mikor nyaralni küldöm a családot s én
szalmaözegegyen, s a gyermek nyomait árván keres-
sön ténfergek a süket falak között. Mintha halló
szervemet vesztettem volna el, mintha kidobtak
volna a világegyetemből, amelybe eddig egyetlen
könnyű csavarintás bármikor belekapcsolt s kiet-
len pusztaságban kellene tájékozódást keresnem
valahol messze lakó embertársaim felé.

Hogy is tudtak élni az emberek, amíg nem
volt rádió?

Csak most jövök reá, hogy egész idő- és munk-
kabeosztásom a rádió szerint igazodott már. Reg-
gel azért keltem viszonylag tulkorán, hogy idejé-
ben siethessek az első hírforráshoz, a német adás-
hoz. Ebédutáni álmomat két fontos híradás lözött
helyeztem el; a délutáni sétára indulás, vagy tör-
saságba, klubba-menés időpontját a hírekre való
szigorú figyelemmel tüztém ki, s este nem azért
rohantam haza, hogy a vacsoráról le ne kessesem,
hanem, hogy ott ülhessek készülékem mellett, mi-
kor a negyed kilences hírek érkeznek az éther
hullámain. És azért mondtam le a kedves vacsora
utáni csatangolásokról, amelyek pedig ilyenkor,
nyári esteiken a legnagyobb örömeim közé tartoz-
tak valamikor, hogy sorra vehessem az egymás
után jelentkező állomásokat, s meghallgathassam
négy nyelven is ugyanazokat a harctéri jelentése-
ket, ugyanazokat a diplomáciai eseményeket, s lap-
véleményeket és értesüléseket, amelyek néha szin-
tén ugyanazok, de még gyakrabban öt-hat ország
különböző tállási művészetével nyújtanak hír-
léhségemnek inyenec falatokat.

Már nem kell a mozi nekem, nem kell a szin-
ház s a strand. Kedvenc kirándulásaimról is le-
mondattam a rádió. Ha mégis ki kell ruccanom a
szőlőhegyre, úgy intézem, hogy a fontos híradások
időpontjában jövet vagy menet elérkezsem egy ház
elé, amelyről tudom, hogy nyitott ablakán át ki-
áramlanak az utcára a nemzetközi események be-
számolóinak hangrezgéseit. Látogatóba is csak
olyan helyre megyek a kritikus időpontokban, ahol
szintén van rádió, ha nem is olyan megszokott és
megbízható, mint az enyém... És a vendégjoggal
a rádióműsor követelményei szerint élek vissza:

— No, — mondom, — még parádok egy fél-
órászkát, hogy meghallgathassam a híreket.

És most két napig, — vagy talán háromig is
— nem lesz rádióm. Tudom, hogy a legfontosabb
adások idején ott fogok hallgatóni a kertem vé-
gén, a kerítés részéhez tapasztott füllel, hogy a
szomszéd diszkrét rádiójának legalább egy-egy
hangfoszlányát elfoghassam; vagy rádiótulajdonos
barátimnál fogok alkalmatlankodni, mert laká-
som kietlen csendjét s azt az eshetőséget, hogy
fontos eseményekről csak másodkézből, vagy csak
másnap a lapokból szerezzek tudomást, nem vi-
selhetem el.

De úgy tapasztalom, hogy nem egyéni, talán
mesterségemből fakadó kedélyi rendellenesség ez,
hanem egészen természetes és általános tünet.
Mert a rádió nyugatiasabb időkben lehetett kel-
lemes szórakozás, de napjaink szinte óráról-órára
alakuló történelmi fejleményei a mindennapi ke-
nyér mellé emelték jelentőségében... Néha eltü-
nődöm, hogy miket is tudott mondani a rádió, mi-
kor nem voltak ilyen, földrésznüket alapjaiban
megrúzó események, mikor nem verték fel a világ
csődjét ilyen gízászi küzdelmek, amelyek sürü
egymásutánban eredményezik újabb és újabb or-
szágok meghódolását, amelyek szűkebb gyorsa-
sággal szántanak és dübörögnék végig tájakon,
városokon, kormányokon és amelyek elemi erővel
törnek össze eszme-bálványokat, tabutekintélyeket
és elérhetetlennek vélt világhatalmasságokat.

Csak hozniák már haza azt a rádiót! (6-11)

Ciano olasz külügyminiszter repülőútja a nyugati hadműveletek területein

Berlinből jelentik (D. N. B.): Ciano olasz
külügyminiszter kíséretével együtt folytatta út-
ját a nyugati hadműveletek vidékén. Az olasz
külügyminiszter, aki maga is Olaszország leg-
első repülőgépvezetői közé tartozik és Abessz-
inia meghódítása alkalmával különösen kitün-
tette magát, egy repülőtéren megtekintette a
német harci repülőgépeket. Egy altábornagy
részletesen elmagyarázta a gépek szerkezetét.
A külügyminiszter nagy érdeklődéssel hallgat-
ta meg a német repülőraj egységeinek jelenté-

sét a legutóbbi eredményes angolai tevékeny-
ségről. Ciano ezután megtekintette a flandriai
csatában megsemmisített ellenséges seregek
visszavonulási útját.

A Stefani jelentése szerint az olasz külügy-
miniszter egy lillei német repülőgépen tette
meg az útát, majd gépkocsin folytatta útját.
Különösen hosszan időzött Dunkerqueben. A
Csatorna mentén és Észak-Belgiumban a váro-
sok lakossága és a katonaság többnyire felis-
merte Ciano-t és melegen üdvözölte.

Kik vezetik az olasz haderőket?

Az Anglia elleni döntő harcban nagy szerepe
lesz az olasz szárazföldi, tengeri s légi haderő-
nek. Nem érdektelen az olasz haderő egyes egy-
ségeinek jelenlegi vezérlo tisztjeinek alakját
megismerni. Alábbi cikkünkben a négy olasz
vezénylő tábornokot mutatjuk be olvasóinknak.

PIETRO BADOGLIO

Egy piemonti, grazzanoi földbirtokos fiaként
született 1872-ben Pietro Badoglio tábornagy, va-
lamennyi olasz haderő vezérkari főnöke. A ka-
tonai iskola elvégzése után, mint fiatal tüzér-
hadnagy, résztvett az

1895-96-os afrikai hadjá-
ratban. A világháborút
csapatstízként kezdte, ő
volt a Monte Sabatino
meghódítója, majd a ve-
zérkarhoz osztották be és
előbb a szárazföldi csapa-
tok, majd az egész olasz
hadsereg vezérkari főnö-
kévé nevezték ki. A fa-
szizmus győzelme után ő
szervezte át az olasz had-
sereget és Mussolini őt
bizta meg a hadsereg új
szabályzatainak kidolgozá-
sával. Libiába küldték, hogy a lázadó törzsek
köztt rendet teremtsen, majd kinevezték Braziliá-
ba olasz nagykövetnek és Badoglio mindkét fe-
ladatát teljes sikerrel oldotta meg. Nagyrészt az
ő érdeme Abessziniá gyors meghódítása. Erdé-
mei elismerésül az olasz uralkodó Addisz-Abeba
hercegévé és Abessziniá alkirályává nevezte ki.
Nagy elfoglaltsága mellett is mindig tudott időt
szakítani arra, hogy atyjától örökölt grazzanoi
birtokának ügyeit is mintagazdához illő módon
vezesse és életrajzját feljegyezték róla, hogy a
világháború alatt a Sabatino-hegy elfoglalása
után leült tábori asztala mellé, tollat, papírt vett
elő és verseket írt.

RODOLFO GRAZIANI

A szabin és volszk hegyek közt elterülő sikk-
ságon meghuzódó Filetino nevű kis faluban
1882-ben született egy egyszerű, szegény kis pa-
rasztgyerek, akinek nevét
ma világszerte ismerik:
Rodolfo Graziani, az olasz
birodalom tábornagya és
az olasz szárazföldi sere-
gek mai vezérkari főnöke.
Alig végezte el a katonai
iskolát, mint újdonsült
gyalogostiszt, átesett a
tűzkeresztségen, végighar-
colta az eritreai hadjára-
tot, majd az olasz-török
háborút. A világháború
alatt különös vitézségeért
36 éves korában ezredessé
nevezték ki. A fiatal tiszt-
nek minden vágya dél felé
irányul és valósággal sze-
relmesévé válik Afrikának. Mint vezérkari tiszt
és mint tábornok, harcol a szenusszi törzsekkel,
meghódítja Fezzant, beveszi Kufrát, megtanulja
a sivatagok törzseinek nyelvét s miután megfe-
kezi e vad, vérszomjas népeket, lelkiüket is meg-
hódítja a szabi birodalom számára. Hét évig
harcol, gyarmatosít és békit meg a legyőzöttek
Szyrt, Cyrenaica és hátsó Tripolisz pusztá-
ságin és akkor, a jól végzett munka tudatával,
hazatér. Nem sokkal később azonban, 1935. má-
rciusában már megint Afrikában van: új harcok
kezdődnek Abessziniában. Neghelli és Addisz-
Abeba villámgyors bevételével bámulaiba ejtette
a világot. Badoglio hazatérése után az olasz

uralkodó őt nevezi ki Abessziniá alkirályává, mi-
kor pedig 1937. decemberében hazatér Rómába,
az egész olasz nép ujjongva ünnepli, az uralkodó
pedig a Szavójai-rend nagykeresztjével tünteti ki.
A libiai hadjárat alatt sátrában megmarapta egy
kigyó, az orvos már lemondott életéről, három
nap alatt a fiatal hadnagy már százada élére ál-
lott. Mint őrnagy, a világháború folyamán 1917-
ben súlyosan megsebesült, négy hónappal később
ismét künn volt az első vonalban. A granátzá-
porban újból megsebesült, de csak néhány napot
töltött a tábori kötőzőhelyen. Abessziniában az
odagei csatában 1936 május 7-én merényletet kö-
vettek el ellene: belezuhan egy nyolc méter mély
csapdába, több helyen is csonttörést szenved, su-
lyos zúzódásokkal van tele a teste és néhány
nap múlva ostromra vezeti csapatait Harrar el-
len. Tavaly ősszel hadseregpáncsnok, majd
a szárazföldi csapatok vezérkari főnökévé nevezték
ki a Duce.

FRANCESCO PRICOLLO

Még ötvenedik évét sem töltötte be az olasz
légi haderő vezérkari főnöke, Francesco Pricolo
tábornok, a légügyi miniszterium államtitkára.
Délolaszországban, Poten-
za tartományban született.

A turini hadmérnöki is-
kola elvégzése után, mint
hadnagyot, Libiába vezé-
nyelték. A világháború
alatt már százados volt és
egy léghajós osztag pa-
rancsnoka. Mikor felállí-
tották az olasz légi had-
erőt, Pricolo ezredest kül-
önleges feladatokkal biz-
tált meg. Az abesszini had-
járat idején tábornokká
nevezték ki és a 2. légi
hadosztály parancsnoksa-
gával bízták meg. Ő vezet-
te 1939. áprilisában az al-
báni légi hadműveleteket is. Tizenegy év óta
dolgozik az olasz légügyi vezérkarban. A hatal-
mas olasz légi flotta kiépítésében és megszerve-
zésében oroszlanrésze van.

DOMINICO CAVAGNARI

Az olasz tengeri haderő vezérkari főnöke,
Dominico Cavagnari tengernagy, 1876-ban szüle-
tett Genuában. A livornói tengerészeti akadémiát
végezte, 24 éves korában
tengerészhadnagy lett, —
mint sorhajóhadnagy vé-
gigharcolta az afrikai, ki-
nai és török háborút. A
világháború után a hyd-
rogeográfiai intézet pa-
rancsnokává, majd egy
fontos északeurópai meg-
bízottas sikeres elvégzése
után a tengerészeti aka-
démia parancsnokává ne-
vezték ki, majd 1932-ben
a távolkeleti olasz flotta
parancsnokává. A Duce
1933-ban visszahívta, ál-
lamtitkár lett a tengeré-
szeti miniszteriumban, egy

évvél később pedig az olasz tengeri haderők
vezérkari főnöke. Mussolininek, mint tengerészeti
miniszternek legbizalmasabb és leghivebb mun-
katársa már hat év óta. Az olasz flotta nagyará-
nyú kiépítése a Cavagnari tengernagy legszemé-
lyesebb műve. Az olasz tengerésztsztek javarésze
az ő keze alól került ki. A római szenátusban
1939 május 10-én nagyszabású beszédet tartott,
amelyben bejelentette, hogy az olasz tengerésze-
tet többet már nem érheti meglepetés.

Hogyan vették birtokba Indiát és Kanadát az angolok

Nemrégiben részletesen ismertettük a francia gyarmatbirodalom történetét. Igen érdekes az angol gyarmatok megszerzésének a története is, főleg Kanada és India birtokbavétele.

Kanada ma második Angliának számít, az új európai háború kitérésékor nem egyszer olvashattunk olyan híreket, hogy nemcsak az angol kincstár értékeit mentik át Anglia háborúba sodródása esetén Kanadába, de az angol kormány, sőt a királyi család is erre a rendkívül gazdag dominiumra menekül. Kanada 9.543.038 négyzetkilométeres területével óriási gazdagságot képvisel. Amikor 1620-ban elindult Plymouthból százhusz angol kivándorlóval a *Mayflower* nevű hajó, utasai nem is sejtették, hogy valóságos aranyország felé hajóznak.

A kivándorló hajó Nyugat felé vitorlázott és csakhamar ki is kötött a Hudson-öbölben. Utasai azzal a kemény szándékkal hagyták ott hazájukat, hogy valahol a nagyvilágban új hazát szereznek maguknak. Ezért már a hajón megoszlották a híres „Compact”-ot, szerződést, mely szerint az elfoglalandó birtokon semmiféle más érdeket nem védenek a sajátjukon kívül s ha kell, a legszigorubb eszközökkel is kivereszkizik ott abszolút fennsőbbségükét.

A franciákat egyszerűen elkergették

A százhusz családról sokáig nem érkezett hír az anyaországba. De mikor megjött: ezer és ezer ember tódult át az Újvilágba Angliában akkor nagy volt az emberfőlöleg, sőt a nyomor is. Odaát, az Újvilágban, illetve százhuszak által megalapított Új Angliában legpuritánabb jólét kezdett lábrakapni. Igen ugyan, hogy az indiánok sok bajt okoztak a Szent György folyam mentén és a nagy tavak vidékén s csakhamar az ott megtelepedett franciák is nyugtalanokdni kezdtek: de a szerződött angolok pontosan betartották, amit megfogadtak. *Remek farmok, jól megépített erődök kezdtek sorakozni a keleti tengerparton, mikor pedig újabb ezrek érkeztek az új hazába: minden diplomáciai eljárás mellőzésével egyszerűen kikergették birtokaikról a franciákat és beültek azokba az angolok.*

Igy alakult Boston, Cincinnati és Newyork. 1643-ban hivatalosan is megtörtént Új Anglia határainak kijelölése és az egyesült gyarmatok konföderációjának elismerése. Az új gyarmatokon abszolút biztonság, vallási tisztaság, bürokráciától mentes állami igazgatás és politikai rend uralkodott; ott már nem ismerték a halott kezét, amely megoszlottosodott tehetetlenségével csak lesújtani tud, de építeni nem akar.

A tizenhetedik század vége felé már negyvenezer gyarmatos angol család. 1740-ben pedig már több mint egymillió brit familia élte a maga gondtalan, szorgalmas életét Új Angliában. A bennszülöttek barátságos törzseit és a beszállított négereket dehogy is bántalmazták! Bár mindig megtartották a három lépésnyi távolságot velük szemben, de adtak nekik is jogokat és főként minden erőszaktól tartózkodtak a gyarmatosítók.

Hogy milyen abszolút szabadságban éltek ezek a boldog emberek, mi sem bizonyítja inkább, mint az, amikor az anyaország beakarta vezetni a vámokat és ellenőrzést és jó öreg spanyol mintára, kerületi biztosokat akart küldeni át az óceánra: a „no taxative without representation” jelszavával, felhördültek az újangliaiak és — nyomban elszakadtak! Így született egy hatalmas szabadságharc keretében, bölcsőjében az Egyesült Államok, a „más angolok állama.”

Még érdekesebb a mai Kanada-dominium megszerzésének története. Ezt a hatalmas gyarmatot, aminek akkor még háromnegyede ismeretlen volt, az angolok egyszerűen elszedték a franciáktól azon a jogcímen, hogy nincsen ott semmi keresnivalójuk és hogy a nagy déli

gyarmatok árnyékában nem tűnnek meg semmiféle más nemzetet.

Pedig 1762-ben, mikor ez a nagy esemény történt, Kanadában alig lakott hatvanezer angol, ezek is csupán vadászattal és prémkereskedéssel foglalkoztak, teljesen szétszórtan. Kanadát voltaképpen a nagy prémtársaságok, többek között a Hudson Bay Company szerezték meg az anyaországnak. Ismerjük gyermekkori könyveinkből a nagy indián-vadászok és angol gyarmatosítók harcait a francia prémvadászokkal. Ezek a guerilla-harcok legalább is hetven esztendőn át tartottak és minden más nemzet fiait inkább magára hagyták volna az olyan lehetetlenül nyugtalan vidékeket, mint voltak a kanadaiak.

Már 1670 óta angol szabadságlevéllel dolgozott a Hudson-társaság, mely hetven száza-

Megalakul az Angol Kelet-Indiai Társaság. — India meghódítása

Nagyon érdekes India meghódításának története is:

1600-ban Angliai Erzsébet szabadlevelével megalakult az Angol-Keletindiai Társaság. Ekkor már ismeretessé váltak a portugálok nagy sikerei a nagymogul titokzatos országában és ekkor elhatározták némely angolok, hogy barátságos beavatkozással bár, de leszedik a tejfölt a portugálok szerezte tejről. Munkájuknak valóban barátságos úton fogtak neki, amennyiben birtokba vették a Molukki szigeteket és ezzel a kereskedelmi központtal megkönyvítették a nagymogul, aki örömmel látta gyűlölt ellenfeleinek: a portugáloknak vesztét és egyik előnyös szerződést a másik után kötötte a ravasz britekkel anélkül, hogy a szerződésben álló feltételeket még csak olvasásra is méltatta volna.

Közben II. Károly angol császár elvette portugáliai Katalint és hozományul megkapta vele Bombay szigetét, amit azonnal áttestált a Társaságra. A központ ide helyeződött át s mikor már elegendő számú angol állampolgár tartózkodott az új gyarmaton: akkor ezek erélyesen kezdték a mogulokkal kötött szerződéseket. Ezek a papírbogtatások hatalmas területek azonnali átadását eredményezték. Hozzájárult az angolok szerencséjéhez az is, hogy időközben a portugálok ellen védelmet kérő hindu hercegek is különféle privilégiumokat adtak az angoloknak, akik mindent elvállaltak, de keveset teljesítettek. Igen hatékony intézkedésekkel biztosították maguknak a britek az újonnan megszerzett területeket.

1745-ben az anyaországokban vívott angol-francia háború hullámai átcsaptak Indiára is, ahol ekkortájt szintén voltak francia gyarmatosok. Ekkor jelent meg az indiai küzdőtérén Clive Robert, egy angol főnemes fia, akit szigorú papája megunt otthon pénzzel tartani és aki semmiféle pályán nem bizonyult használatónak. Végül is a papa beadta a fiát az in-

lékos osztalékot juttatott részvényeseinek és egymagában viselte a háborút a franciák ellen. Sajnos, a társaság kezdeményezésére néha igen balul sikerült intézkedések történtek Kanadában. Kitérőhöz nem volt a kanadai gyarmatosítás történetében például az, hogy a katolikus angolokat kizárta a politikai jogok gyakorolhatóságából annakidején. Ez az intézkedés hatalmas harcokra vezetett a katolikus franciákkal szemben, akik ebben a legnagyobb barbarizmust látták és újult erővel léptek fel a puritánok ellen.

1792-ben már annyira megizmosodtak az angolok Kanadában, hogy az ifjabb Pitt alkotmányt erőszakol ki részükre két kamarával, nevezetesen a felső- és alsóházzal (council és assembly) és 1839-ben már egyesült is a déli és nyugatkanadai két gyarmat. 1867 óta Kanada dominiuma az anyaországnak, de hogy az anyaország miként szerezte meg Kanadát, arra csak rövid választ adhatunk: beiratkozás által! Eszrevétlenül!

Mert vajjon mi történik, ha az angol-francia gyarmatosok harcába az anyabirodalmak is beavatkoznak? Lehetséges, hogy akkor ma francia birtok volna a kincses Kanada!

dial hadseregbe. Kiderült, hogy a fiatal Robert valóban itt érvényesült leginkább. Megtette azt, hogy hamis szerződések meglobogtatásával beállította a hercegekhez és birtokaik azonnali elhagyására szólította fel őket. Akadt, aki féltében elmenekült, de olyan is volt, aki ellentétben, de ennek aztán nem is volt nevetnivalója! Clive már nyers erőszakkal dolgozott és jaj volt annak, aki első felszólítására nem engedelmességet! Egyszerűen elsöpörte a hindu maharadzákat a föld színéről és a szerzett hallatlan tömegű kincsen új és új seregeket állított fel, majd pedig egyenesen a nagymogulnak rontott neki.

Szultánok és nagymogulok tüntek el nyomtalanul

Ugyanígy söpörte maga előtt tisztára az útát Velicsley ezredes is, aki úgy eltüntette például a föld színéről a mysorei szultánt, hogy máig sincs semmi nyoma! Ez a két ember még a spanyolokat is megszegyenyítette vérengzésével. Maguk az angolok is elismerik, hogy a gyarmatosításnak ezek a rémalakjai „külön helyet érdemelnek az angol történelem oly lapjain, melyek megfelelnek a temetők árkaiknak.”

Mire a portugálok és hinduk észretértek, már késő volt! Az agyafurt brit berendezkedési politika szinte órák alatt vette birtokba a gazdagabbnál-gazdagabb földterületeket. Egyetlen számottevő lázadást a sipogyok felkelését kellett elnyomniok 1836-ban, ezt tökéletesen végre is hajtották. Az utolsó mogul már fogságban halt meg. 1858-ban feloszlott a Kelet-india Társaság és 1877-ben az angol király beillesztette uralkodói címébe az „India császára” címet is, ami azt jelentette, hogy ez a kincses gyarmat valóban és egészben angol birtok lett. Nem kérdeztek a britek senkit, nem nézték más érdekeit, hanem egyszerűen elfoglalták Indiát, mely ma a szigetország egyik főere.

Napiaink legaktuálisabb könyve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ÉLETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izékes kiállításban, finom könyvpapíron 10 eredeti fényképpel és művészeti illusztrációval. 236 oldal.

ÁRA 135 LEI.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, II. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy hora 75 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Acatnak...

Mióta áll a világ, nem értek még búzatáblák olyan súlyos időket, mint a mostaniak. Téli pihe-
nőjüket repszó fagyok s roppant hóterhek za-
varták, tavaszi napsugarak megléve, féltéken ér-
kezett s a nagyvilágban milliók vére folyt, megvo-
naglottak a reszkető határok, csirába fulladtak s
vérrel öntözötték a búzamezők.

Amíg a fészítőerők végzetes megindulása bom-
batúrásokkal csújtott el millió holdakat, a mező-
kön erős akarattal, kitartással szárbá szökkeni a
búza s megtöltötte bajszos kalászeit. Küzdött a
hűvös tavasszal, a megdagadt vadvizekkel, de ha
megkiéve is, odahajtja alázatos szarát az éles kas-
zák diadalmas útjába.

Ezek a napokon ébred a falu népe. Kala-
pált, élesre fent kaszák várják, odakint vidám hi-
vással szálldos a pacsirta, megmetszik a fekete ke-
nyeret az asszonyok, fellődítik a szekerekre a vi-
zeshordót s ahol apró földön vágják az életet, ott
megmerik a cserépkorsót s indulnak. Valami cso-
dalatos ünnepélyességgel készül a mi népünk az
aratásra. Változik ilyenkor a ház rendje, odakint
foglatoskodik mindenki a határban, erős férfiak
mögött pirosra égött asszonyok s lányok szedik a
markot, aprógyerek csintalanokodik körülöttük s
fonyadt öregek szedik utánuk az elhullott ka-
lászát. Imádsággal árat a mi népünk. Azt mondja
az elején, hogy Isten segítségével, vagy Jézus se-
gítségével, keresztbe rakja a kötözött kővéket. Keresz-
teteket formál az életből a forró búzamezőkön s mi-
kor állanak ezek a kereszték, koronát köt a nép a
legszebb kalászból, úgy megy végig a poros uta-
kon. a falu apró, forró házai között.

Testvérek, odafent a városokban, meg kell
állni egy csendes órára, amikor a népünk hejnal-
tól vakulásig vágja az áldási a mezőkön. Meg kell
állni s odaküldeni a szívünket, odaküldeni testvéri
szeretetünket. Érezni kéne valamennyiünknek a
búzatáblák szagát s most kimondani, hogy Isten
segíts!

Valahol tán könnyeznek is ezen az aratáson,
mert sokat pusztított a kegyetlen tél, a gonosz víz,
de a könnyes szemek az ég felé tekintenek, Isten
felé tekintenek. Az Isten adta, amit levágnak a
kaszák ezeken a napokon, Isten adja a kitartást a
sovány kalászból gazdáinak s Isten küldi a meg-
osztó jószágot, hogy mindenkinek jusson abból,
amit levágnak a kaszák s betakarítanak a doigos
kezek a magtárakba.

XII. PIUS PAPA ÁLDÁSÁT KÜLDTE AZ
ARANYMISÉS UNTERREINER JÓZSEF TORON-
TÁLI FŐSPERESNEK. Temesvár. Saját tud.
Mint már röviden beszámoltunk róla, Unterreiner
József torontáli főesperes most ünnepelte pap-
pásztelésének ötvenéves fordulóját. A ju-
biláns főesperes Bilédén mutatta be aranymiséjét.
A szép ünnepségen megjelent a főpásztor megbí-
zottján kívül a környékbeli papság és a jubiláns
főesperes sok tisztelője. Szentmise közben Wild
József gottloki plébános mondott ünnepi beszédet,
majd Unterweger Lothár protonotárius kanonok
fölvasta a Szentzéknek a bucaresti nunciát ut-
ján küldött táviratát, amelyben a Szentatya áldá-
sát küldötte a jubiláns főesperesnek. Szentmise
után Unterreiner József fogadta az üdvözléseket,
majd közeled volt. Délután 4 órakor váratlanul
Pacha Ágoston dr. is megérkezett s személyesen
fejte ki jókívánságait főesperesének.

FELHÍVÁS A JÓZSEFFALVI GYÜJTÉS
ÜGYEBEN. Felhívjuk az összes tagozati elnökö-
ket és lelkészeket, akik hivatalos gyűjtőket kap-
tak a józseffalvi tüzkárosultak javára való gyűjtés
céljából, hogy a gyűjtőket és a beszédet
összegeket három napon belül a Népközösség iro-
dájába (Nagyvárad, Duca-utca 9. szám) ökvetle-
nül sziveskedjenek beküldeni. Bihar megyei Ma-
gyar Népközösség elnöksége.

A beszarábiai és bukovinai menekültek küldöttsége Ófelsége előtt

A marsalli hivatal közli:
Ófelsége a király július 9-én munkakihallga-
táson fogadta dr. Gomoiu egészségügyi minisztert,
dr. Gruia igazságügyminisztert és Aldea Aurel tá-
bornokot.

Déli 13 órakor Ófelsége kihallgatáson fogadta
a beszarábiai menekültek egy küldöttségét. A küldöt-
tséget Ion Incullet vezette.

Délután 15 órakor a bucovinai menekültek
küldöttségét fogadta a király. A küldöttséget Ion
Nistor vezette.

Este 19 órakor Ófelsége megjelent a Nemzet
Pártja helyiségében.

Besarábiai menekültek felül- vizsgálása

Temesvár. Saját tud. A temesi királyi hely-
tartóság a területén lévő közigazgatási hatóságok-
hoz körrendeletet intézett, amelyet a vasutnak és

az egészségügyi felügyelőségnek is megküldött. A
körrendelet intézkedik a beszarábiai menekültek
érkezésekor alkalmazandó egészségügyi eljárásról.
A menekülteket a rendelet négy csoportba osztja.
Olyanokra, akiket a központi állami szervek he-
lyeztek el, olyanokra, akiket ugyanezek a szervek
intézkedésére helyeztek el, továbbá olyanokra,
akik rokonoknál vagy ismerősöknél szállnak meg
s végül, akik az állam rendjére és biztonságára
nézve veszélyeseknek tekintendők. Az utóbbiakat
megfigyelés alatt tartják. Fontos, hogy minden
menekült személyi iratait és főleg férfiainál a katonai
iratokat felülvizsgálják és hogy minden
egyres menekültet egészségügyi fertőtlenítésnek
vegyenek alá. Ezért az érkezőket, irataik átvizgá-
lása után, az egészségügyi hatóságoknak átadják.
Ez alól csak azok mentesek, akiknek az egészség-
ügyi hatóságoktól is láttamozott orvosi bizonyítvá-
nyuk van.

Julius 15-ig a pénzügyminiszteriumba kell
bejelenteni az összes névre szóló részvényeket.
Nagyvárad. Saját tud. Egy legutóbbi kelt pénzü-
gyminiszteri rendelet alapján a pénzügyigaz-
gatóság bélyeg és illetékelési osztályának veze-
tője felhívja mindazoknak a részvénytársasá-
goknak a figyelmét, amelyeknek névre szóló
részvényeik vannak, arra, hogy július 15-ig kér-
venyt kell, hogy benyújtsanak a pénzügyminisz-
teriumba a névre szóló részvényekről. A kér-
vényhez mellékelni tartoznak a legutolsó mérleg
egyik példányát, továbbá az illetékes tőzsde iga-
zoló iratát arról, hogy a részvényt nem jegyzik
a tőzsdén. Mindazokat a részvénytársaságokat,
amelyek július 15-ig a fenti rendelkezésnek nem
tesznek eleget, a törvény értelmében egyenes
adójuk háromszorosával bírságozzák meg.

Maradék készletünket

kizárólag

jó minőségű cipőkben

mint minden évben, ezuttal

is a hó 10-étől kezdve ki-

árusítjuk.

REICHARD cipőáruház

Magánalkalmazottaknak az idén is jár a
törvényes szabadságidő. Nagyvárad. Saját tud.
Egyes cégek és vállalatok arra a téves állás-
pontra helyezkedtek, hogy tekintettel arra, hogy
az állami és köztisztviselők ezévi szabadságát
megszüntették, nem hajlandók alkalmazottaik-
nak a törvényes szabadságidőt kiadni. Ebben a
fontos kérdésben, amely több ezer magánalkal-
mazottat érint, a Munkakamara elnöke a követ-
kező nyilatkozatot tette: Minisztertanácsi hatá-
rozattal valóban megszüntették az állami és
közigazgatási tisztviselők szabadságát. Ilyen mi-
niszteri intézkedés azonban nem történt a ma-
gánalkalmazottak szabadságára vonatkozólag. A
törvényes szabadságidő tehát minden magánal-
kalmazott részére továbbra is jár és az nem le-
het és nem szabad senkitől sem megtagadni az
idén sem.

BÁNSÁGI SERTÉSEXPORT NEMETORSZÁGBA.
Temesvár. Saját tud. Az utóbbi két héten a
nemetszárba irányuló bánsági sertéskivitel újra
lelőlt. Kivételre került hetvenhét vagon sertés,
amelyből egy vagon rokományt a cseh protektorá-
tusba szállítottak.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése
szerint a várható időjárás: Még mérsékeltől
északi-északkeleti szél, egyes helyeken, főként
a nyugati megyékben zivatar. A hőmérséklet to-
vább emelkedik.

AZ ÉRMELLÉKI SZŐLŐTERMÉS KATASZTRÓ-
FÁLIS HELYZETE. Székelyhid. Saját tud. Az idei
régen nem tapasztalt rendellenes időjárás, a ren-
dkívüli sok eső és fűlledt meleg az Érmellék szépen
mutakozó szőlőtermését teljesen tönkre tette. A
fűrtös peronoszpóra oly nagy mértékben lépett fel,
hogy az ellene való védekezés teljesen kilitásta-
lanná vált. A szőlőgazdák beszüntették a per-
metezést és kapálást, mivel meddőnek és hiábavaló-
nak tartanak minden munkát és költségeket a
drága napszámbekek mellett.

ESTE 11 ÓRA UTÁN NEM ÉGHETNEK A
FÉNYREKLÁMOK. Nagyvárad. Saját tud. A vá-
ros légvédelmi hivatala közli, a lég- és tengeré-
szetügyi miniszterium rendelkezését, amelynek
értelmében a fényreklámokat minden este 11 óra-
kor ki kell oltani. A rendelkezés ellen vétőket
a légvédelmi törvény 63-ik szakaszának értelmé-
ben szigorúan büntetik.

TILOS ZÁRT HELYEN TARTANI A GA-
LAMBOKAT. Nagyvárad. Saját tud. Szerdán dél-
előtt a nagyváradi rendőrkezsztura a következő-
ket rendelte el: Mindazok, akik galambtenyészté-
ssel foglalkoznak, vagy galambokat tartanak,
mai naptól kezdve csak nyitott dűcökben, nyit-
tott galambházakban tarthatják a galambokat.
Kalitkában vagy zárt helyen galambokat tartani
tilos. Hasonlóképpen tilos galambokat venni, el-
adni és szállítani. A fenti rendelkezések ellen
vétőket 1-től 5 évig terjedő börtönbüntetéssel és
5-től 20 ezer leig terjedő pénzbírsággal sújtják.

Közlemény. Carmen-Syva polgármesteri hi-
vatala az ország összlakossága tudomására hoz-
za, hogy a Fekete-tenger partján levő gyógy- és
klimatikus fürdőn a szezon megkezdődött. Az
általános rend teljesen helyreállott. Az ország
bármely részéből, minden megszorítás nélkül
lehet odautazni. Az összes helyiségek, hotelek,
villák, vendéglők, fürdők nyitva vannak. Az
árak mérsékelték és hatóságai ellenőrzés alatt
állnak.

További intézkedésig szerda, csütörtök, pén-
tek a hustalan nap. Nagyvárad. Saját tud. Je-
lentettük, hogy a királyi helytartóság a husta-
lan napok beosztását megváltoztatta. Ezzel kap-
csolatosan közli a városháza közigazgatási ügy-
osztálya, hogy további rendelkezésig a régi be-
osztás marad érvényben és a hustalan napok a
jövőben is szerdán, csütörtökön és pénteken lesz-
nek. Szamos tartomány helytartósága ezzel kap-
csolatosan közli, hogy hustalan napokon a kö-
vetkező felvágott fajták forgalomba hozatalát és
fogyasztását engedélyezte: tüstölt kolbász, bór-
sajt, debreceni, keiserfleisch, parizer, füstölt
nyelv, szalvaládé, sonka, virsli, száraz kolbász,
gerlai, csernovitzi, csabai kolbász, szalámi — téli
és nyári — szalonna, vadászkolbász, sib. A köz-
igazgatási ügyosztály felhívja az érdekeltek fi-
gyelmét, hogy a rendelkezéseket pontosan tart-
sák be, mert a rendelet ellen vétőket súlyosan
megbüntetik.

Több utcát víz alá borított és hatalmas károkat okozott Kolozsváron a felhőszakadás

Egy asszonyt és négy gyermeket halálra sújtott a villám

Kolozsvárról jelentik: Kedden délután öt órákor elemi erejű felhőszakadás vonult el Kolozsvár felett. A jéggel kevert záporosó, amely két óra hosszat tartott, borzalmas víztömeget zúdított le a városra és környékére. A magasabban fekvő utakra valószínűsége zuhatag zúdult le a mélyebben fekvő városnegyedekre. Pillanatok alatt kőhordalékos iszaptavak keletkeztek az utcákon. A felgyülemlett víz magassága a város egyes utcáin a félméteres szintet is elérte.

Az esőzés következtében a Malom-árok vize a Regele Ferdinánd-utól kezdődően megduzzadt és a postával szemben fekvő Dubararilor-utca szuterén lakásait és pincéit teljesen elöntötte, de behatolt az ár a földszintes lakásokba is.

Ugyancsak nagy károkat okozott az áradás a dohánygyárral szemben nyíló Legiunea Ardeleana-utcán is, ahol az ár ugyancsak minden

pincét és pincelakást elborított. A dohánygyár előtt valóságos tó képződött s a társasgépkocsik tengelyig gázoltak a szennyes hullámokban.

Nem kimélte meg az áradás a belvárosi negyedeket sem. A Iuliu Maniu-utcában a csatornavezetéküket az ár felszakította s az egész utca víz alá került. Hasonló helyzetről tettek jelentést a város többi részéről is.

A hatalmas felhőszakadást sűrű villámcsapások kísérték. Az itéletidőnek emberáldozatai is vannak: Az Albinei-utca egyik házába becsapott a villám és egy asszonyt és négy gyermeket halálra sújtott.

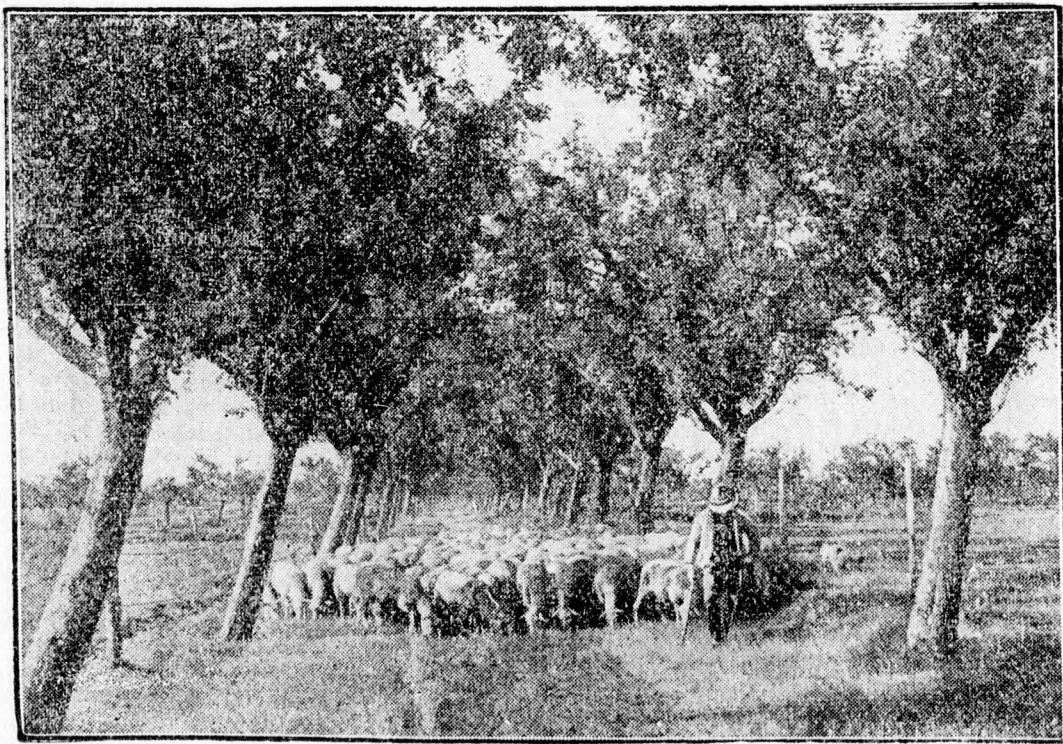
A központi rendőrségtől a IV. ker. rendőrség hívására egy ügyeletes rendőrtiszt vezetésével bizottság szállt ki a Nadas-menti városnegyedbe, ahol az esőzés következtében történt áradás hatalmas károkat okozott.

Komolytalan felmondás esetén kártérítés illeti meg az alkalmazottat

Kolozsvárról jelentik: Érdekes perben hozott ítéletet a napokban a munkabíróság. Egy bőrkereskedelmi cég felmondott egyik alkalmazottjának, aki akkor még nem volt a vállalatnál egy éve át alkalmazásban, azonban az alkalmazottat a felmondások ellenére hónapról-hónapra visszatartotta. Több ilyen megismételt, de be nem tartott felmondás után a vállalat egy napon kijelentette, az alkalmazottnak, hogy felmondása lejárt és a cég nem tart többé igényt szolgálataira. Mivel az a hónap, amikor az elbocsátás történt, szombati napon kezdődött, amikor a vállalat nem nyitott, erre a napra pedig vasárnap következett, az alkalmazottat hétfőn, a hó 3-ik napján boesátották el állásából. Az alkalmazott erre a munkabíróság előtt beperelte a céget és a következő igényét terjesztette elő keresetében: Mivel a cég többszöri felmondását visszavonta, az utóbbi felmondás sem tekinthető komolytalan. Ennek megfelelően az alkalmazottat megilleti az elbocsátás hónapjára járó fizetés, mivel ezt a hónapot már megkezdte. Mivel ennek a hónapnak a beszámításával az alkalmazott egy éve van a cégnél, három hónapi felmondásra van joga, amelyet a cég megfizetni tartozik. Minthogy pedig a felmondás sértő formában történt, erkölcsi kártérítést követel, egyben pedig kéri a ki nem adott szabadságidőre járó kétszeres fizetést. A helyi munkabíróság a keresetnek helyt adott, megítélte a megkezdett hónapra, valamint a felmondás három hónapjára járó fizetést, a ki nem adott szabadságidőt és egyben 10.000 leu erkölcsi kártérítésképpen.

Szerzett jogok s a Nemzet Pártjában való tagság a temesvári ügyvédi kamara dékánjának megvilágításában

Temesvár. Saját tud. Brudariu Adrian képviselő, az ügyvédi kamara dékánja arra való hivatkozással, hogy a Nemzet Pártjába való felvétel, illetve fel nem vétel körül bizonyos nyugtalanító híresztelések keltek szárnyra, nyilatkozott a sajtónak a szabadfoglalkozásuk szerzett jogairól. Az ügyvédek, mondotta a képviselő, akiket nem vesznek fel a Nemzet Pártjába, vegyék tudomásul, hogy ez nem jelenti egzisztenciájuk megsemmisítését. A június 21-iki rendelettervény harmadik szakaszából kitűnik, hogy a szabadfoglalkozásuk, akiket nem vettek fel a pártba, nem veszítik el foglalkozásuk gyakorlásához való jogukat. Mindössze — mondotta tovább a képviselő — szakmai szervezetük vezetőségében nem vehetnek részt. Ezzel szemben azok, akik a párt tagjai, de a párt ellen vétének s emiatt a tagok sorából törlik őket, éppen a harmadik szakasz értelmében elveszítik hivatásuk gyakorlásának jogát, bármilyen nemzetiséghez is tartozzanak. Brudariu dékán végül rámutatott arra is, hogy a tisztviselők és alkalmazottak, akiknek nyugdíjigényük van, ezt a jogukat nem veszítik el azzal, ha nem veszik fel őket a pártba, miután a törvény szerzett jogokat nem érint.

A nyári bálke hírnökei: Lenyeléső bírkanyáj

* Az idült székrekedés, az aranyeres megbelegedés és a máj nagyfokú duzzanatának kezelésére a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — igen alkalmas, mert hasajtó hatása feltétlenül megbízható, rendkívül enyhe és nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

SPORT

Németország csapata edzőtáborban komoly munkával készül a Románia elleni mérkőzésre

Berlinből jelentik: Románia ellen komoly munkával készül a német válogatott keret. Tizenöt játékost jelölt ki Herberger szövetségi kapitány és ez a tizenöt játékos néhány nap óta edzőtáborban van. Eddig a következő játékosok helye biztos a csapatban:

Jahn kapus, Janes jobbáthvéd, Kupfer, Mock, Kitzinger fedezetsor, Lahner, Hahnemann és Baumann csatárok.

A román csapat, mint jeleztük, a Rapidon épül fel. A kiegészítő játékosok a Rapiddal együtt már el is utaztak Szabadkára, ahonnan együtt utaznak majd Frankfurt felé. Tekintettel arra, hogy a Rapid ma Szabadkán KKK mérkőzést játszik, valószínűleg a péntekre Bécsbe tervezett edzőmérkőzés elmarad.

Feloszlott a budapesti Hungaria

Budapestről jelentik: A Hungaria FC tegnap közgyűlést tartott, melyen kimondták az egyesület feloszlását. A volt magyar bajnok egyesület feloszlását a közgyűlés azzal indokolta, hogy azok a pénzügyi erők, melyek eddig a klub mögött álltak, ma már megszűntek és az egyesületet anyagilag nem lehet tovább fenntartani. A klub összes játékosai ezzel szabadok lettek és bármelyik más egyesület részére leigazolhatók. A közgyűlés köszönetet mondott Brüll Alfrédnek, a klub elnökének eddigi pénzügyi támogatásáért.

Vasárnap rendezik meg Kolozsváron az atlétikai Mărăscu-versenyt. Kolozsvárról jelentik: A Mărăscu-kupáért folyó atlétikai versenyek közül egyedül Kolozsváron nem rendezték meg a selejtező versenyt. Ezt most vasárnapra, a Károly király-park sporttelepére tűzték ki és azon érdekes küzdelem várható a KAC és a Soimii között. A győztes csapat a döntőbe kerül, melyet Bucurestiben a Venus, Viitorul Dacia és UDR társaságában fognak megvívni.

Uj kitudó szovjetorosz atlétikai rekordok. A moszkvai rádió híradása szerint a vasárnapi atlétikai versenyen három új rekordot állítottak fel a szovjet atléták. A 100 méteres síkfutásban Bocev 10.4 mp-cel, a 110 méteres gátfutásban Stefacenko 14.1 mp-cel, végül a Dynamo 4x100 méteres váltója 43 mp-cel.

A moszkvai Dynamo labdarugó csapata július 13-14-ik napjain Szófiában fog játszani és valószínű, hogy július 20-21-ik napjain Sarajevóba is ellátogat két mérkőzésre. A szovjetcsapat szófiai és jugoszláviai szereplését a megenyhült politikai kapcsolatok teszik lehetővé.

Jóformában vannak a magyar atléták. A NASz kétnapos atlétikai viadalán néhány olyan jó eredmény volt, amely bizonyítja, hogy a magyar atléták kiváló formában vannak. A jobb eredmények: 100 m: 1. Szigetvári 10.9 mp. 800 m: 1. Gyergyói 1 p. 58.7 mp. 5000 m: 1. Iglói 14 p. 45.8 mp. 2. Kelen 14 p. 46 mp. (Európa jelenleg legjobb formában levő ötezresei!) 10 ezer m: 1. Szilágyi 32 p. 06 mp. (Kelen feladta.) 110 m gát: 1. Szabó dr 16.2 mp. Súlydobás: 1. Csányi 14.43 m. Gerelyvetés: 1. Várszegi 66.98 m. 2. Csányi 58.53 m. (Várszegitől nemsokára ismét hetvenen felüli eredmény várható.)

Olaszország-Németország 5:1. Tegnap munkában közöltük már az eredményt. A részeredmények a következők: Romanoni-Henkel 6:0, 7:5, 6:3, 11:9, Canapele-Koch 6:4, 6:4, 8:6 Göpfert, Metaxa-Cucelli, Del Bello 16:14, 3:6, 9:7, 6:4, Del Bello-Göpfert 6:1, 0:6, 0:6, 8:6, 7:5, Bossi, Canapele-Bucholz, Koch 3:6, 6:3, 6:4, 6:2.

Németország-Magyarország 23:23. A magyar kerékpáros nagyszerűen küzdve érte el döntetlenjét a kiváló német csapat ellen.

Prágában a fiatal Hansenbiadt 198 cm-rel új cseh magasugró rekordot állított fel, ami egyben az idei legjobb európai eredmény is.

1. számú rendelet 1940 július 3-ról

(Folytatás.)

15. Senkisémet tagadhatja meg, hogy igazolja magát, ha a katonai rendőrség tisztjei, vagy a polgári rendőrség megbízottai elszólítják igazolásra.

16. Bármely személy, aki tudomást szerez egy ellenséges repülő, vagy ejtőernyős megjelenéséről, nyomban köteles minden eszközt felhasználva, értesíteni erről a katonai hatóságokat.

17. Minden felfegyverzett katonai kötelese megjelent ellenséges ejtőernyőssel szemben a legnagyobb eréllyel fellépni, akkor is, ha erre külön parancsa nincsen; köteles az illetőt elfogni, vagy egyhelyben tartani. Mindenkinek kötelessége segítséget nyújtani katonáknak vagy hatósági személyeknek a kémek, vagy megszállt foglyok elfogásában. Mindenképpen tilos megakadályozni a katonákat, akik harcban állanak ellenséges ejtőernyősökkel, vagy megakadályozni civileket, akik a szükséges segítséget nyújtják a katonáknak, vagy pedig meggátolni azokat, akik keresik a módját, hogy értesítsék a történetekről a katonai hatóságokat.

18. Bárkinek is tilos kaszárnyák, katonai raktárak, állomások, vonatok, kórházak, katonai intézmények, gyárak, üzemek, vagy bármilyen helyiség körül huzamosan tartózkodni, álldogálni, vagy ezekbe belépni, hogyha ezeknek védelme érdekében a katonai hatóságok intézkedéseket foganatosítottak.

19. Senkisémet tarthat rádió leadókészülékét, vagy drótnélküli táviróleadót és nem tarthat katonai hatósági engedély nélkül postagalambtenyészetet sem. Akik ilyen galambtenyészetekkel rendelkeznek, nem adhatják ezt el, s nem szállíthatják egyik helyről a másikra esetleges eladás céljából.

20. Tilos magánosoknak magánosoktól származó leveleket egyik helyiségből a másikba szállítani.

21. Tilos bármilyen eszközzel, még rosszhiszeműség nélkül is, a lakosság körében pánikot kelteni, legkevésbé kaszárnyákban, katonai intézményekben, vonatokon, hajókon, légiikötőkben, vasúti állomásokon, vagy bármely más helyen, ahol katonai berendezések találhatók.

22. Azon személy, akinek köztisztviselői beosztása, vagy megbízatása van, vagy akét feladatai a hadsereg szükségleteinek kielégítéséhez kötnek, valamint azok is, akik felügyelettel vannak megbízva, kötelesek a kapott rendeleteket kellő időben végrehajtani és felügyelni azok végrehajtására, szintén kellő időben legyenek ezek a rendelkezések a hadsereg által kibocsátva, vagy összefüggésben a hadsereg szükségleteivel.

23. Fenti rendelkezések megszegése vagy csupán elhanyagolása büntetést von maga után: egy hónaptól két esztendőig terjedő elzárással és kiegészítő büntetéssel is kiróható a II. Károly király büntető kódex 25-ik szakasza szerint.

24. Azok, akik segítséget vagy támogatást nyújtanak olyan személyeknek, akik a megjelölt rendeleteket áthágják, a II. Károly király büntető kódex 28-ik szakasza szerint büntetettnek épp úgy, mint az általuk támogatott kihágók.

25. Büntetés és azon kihágások elpalástolói, amelyek jelen rendelkezés 1—22. pontjában vannak megjelölve, épp úgy fognak büntetettnek, mint a kihágók elkövetői.

26. Azon személyekre, akikre a jelen rendelkezés 8-ik szakasza mutat rá, valamint azokra, akik fényképező gépeket, filmfelvevő gépeket, vagy olyan festőszközöket találnak, amelyekkel vázlatot készíthetnek, a következő büntetések róhatók: Román állampolgárok 5—25 évig terjedő kényszermunkával és 3—10 évig terjedő politikai jogvesztéssel, a II. Károly törvénykönyv 193. és 191. szakasza alapján; Idegen állampolgárok 5—15 évig terjedő kényszermunkával, ha nem állnak a román állam szolgálatában, az esetben pedig, ha a román állam alkalmazásában állnak, 10—25 évig terjedő kényszermunkával és politikai joguknak 3—10 évig terjedő felfüggesztésével sújtathatnak II. Károly király büntető törvénykönyv 191. szakasza alapján.

27. Arulás, kémkedés és minden az állam külső és belső biztonsága ellen elkövetett büntetendő részvevők, felbujtók, cinkosok, a Károly király büntető törvénykönyv 184—218. szakaszai alapján ugyanolyan büntetésben fognak részesülni, mint maguk a büntettek végrehajtói. Vagyis két hónapi fogahtól életfogytiglani fegyházbüntetéssel és kétezer leitől százezer leig terjedhető pénzbüntetéssel.

28. Érvényben maradnak az 1939. decemberi és 1940. május havi rendeletek az ipari vállalatok, gyárak és petróleumforrások biztonságára vonatkozólag.

29. Jelen rendelet végrehajtásával a köz és

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

A kolozsvári „Alfa” szövetkezet kulturális munkája

Tartalmas kölcsönkönyvtárat szerveztek, hogy komoly és értékes könyvekhez juttassák a magyar olvasóközönséget

Kolozsvár. Saját tud. Évekkel ezelőtt néhány lelkes egyetemi hallgató összeállt és szövetkezetet alapított, amelynek célja az volt, hogy olcsó, lehetőleg belföldi, székely gyártmányú szövetkezet lássa el az egyetemi hallgatóságot, kedvezményes feltételek között bocsásson rendelkezésre ruhaszövetet, ugyanakkor lehetőleg szoktassa meg a közönséget belföldi, hazai gyártmányú szövet ruhák viselésére.

A gondolatot úgy az egyetemi hallgatóság, mint a közönség nagy megértéssel fogadta, a szövetkezet Alfa néven cégjegyeztette magát, rövidesen igen szépszámu tag csoportosult köréje, Desbordes Viktor ügyvezető elnök vezetése alatt, növekedett, gyarapodott és az évek folyamán igen szép eredményeket tudott felmutatni.

Évi 31 ezer lei tiszta nyereség.

Az évek folyamán egyre nagyobb vásárlóközönséget hódított magának az igen életképesnek bizonyult intézmény. Kiváló működésére legjobb példa múlt évi mérlege, amelynek adatai szerint az évi áruforgalom összege 689.821 lei. Ebből a szövetkezet tagjainak 40.120 leire nyújtott hitelvásárlást, amelyből december 31-ig kiegyenlített nyert 334.771 lei, amelynek nagy része december után szintén befolyt. A fenti forgalom tiszta nyeresége 30.819 lei volt, amelyet a szövetkezet közgyűlése a következőképpen osztott fel: Tartalék alapra 10 százalék, azaz 3.081 lei, kulturális alapra szintén tíz százalék, megszavazott a közgyűlés a teljesen befizetett üzletrészek után 5 százalék osztalékot, amelynek végösszege 4600 lei, végül a tagoknak vásárlási arányában visszatérítés címén kifizették a vásárlás összegének 4 százalékát, amelynek végösszege összesen 15.600 lei.

Szövetkezeti kölcsönkönyvtár.

Az 1939-es üzletév eredménye arra indította a közgyűlést, hogy a szövetkezeti törvény értelmében a tagoknak kulturális céljait is kielégítse. Elhatározta tehát a közgyűlés, hogy szövetkezeti kölcsönkönyvtárat fog létesíteni, amelynek céljaira a kulturális alapról az igazgatóság 5000 leit utalt ki.

A határozathozatal után a vezetőség gyakorlatilag is neki fogott a kölcsönkönyvtár megszervezésének. Felhívást intézett a tagokhoz, intézményekhez, amelynek eredményeképpen rövid idő alatt 30 ezer lei körüli összeg gyűlt össze a könyvtár céljaira. De nemcsak pénz, hanem könyvadományokat is kért, fogadott el a vezetőség. Rövidesen ládányi komolyabb, silányabb könyv gyűlt össze. A vezetőség úgy határozott, hogy mindenek előtt a könyvtár növényjára fog nagy gondot fektetni. Ezért elhatározta, hogy a begyűlt könyvek alacsonyabb színvonalú részét eladja és annak árából klasszikus regényeket és műveket vesz.

Példányonként egy lei.

A szövetkezet vezetősége missziót akar végezni a könyvtár felállításával. Ezért célkitűzése az, hogy a lehető legnagyobb mértékben könyvnyitse meg mindenki számára komoly tartalmu

katonai rendőri szervek biztatnak meg, akik döntene a letartóztatás és a rögtönítélő bíróság elé utalás felől.

30. Jelen rendelet azonnali hatállyal érvénybe lép és kiragasztható az utcákon, nyilvános helyiségekben, köz- és magánintézményekben.

A M. U. parancsnoka: Corniciu Grigore, hadtestparancsnok.

Katonai ügyész alezredes hadbíró: Motianu Eugen.

művek olvasását. A példányok cseréje nincsen korlátozva, annyi könyvet vehet bárki, amennyit akar, mindössze egy lei használati díjat fizet példányonként.

Elhatározta a vezetőség, hogy bármilyen szakkönyvet rajlandó megvenni megfélelő igénylés esetén, ha ezt bizonyos számú tag kéri. Ha ezeknek száma jelentéktelenebb a szövetkezet vagy a könyv árának felét fizeti vagy beszedi annak részaráit az igénylő tagoktól.

Visszafizetik a biztosíték felét.

Mint minden könyvtár, a felállítandó szövetkezeti könyvtár is kénytelen 100 lei biztosítékot beszélni. De hogy ez az összeg a sokat olvasó tagoknak ne okozzon gondot, a vezetőség úgy határozott, hogy ha valaki száznál több kötet könyvet olvasott ki, visszatéríti a biztosíték összegének felét, sőt a 100 könyv kiolvasása után a kölcsönadójának csak a felét fizeti.

A nemes cél érdekében a szövetkezet vezetősége még tovább ment. Elhatározta, hogy a szövetkezet gazdag szövet fehérnemű, harisnya és egyéb divatcikk anyagából prémiumokat tűz ki azok számára, akik bizonyos idő leforgása alatt a legtöbb könyvet olvassák, esetleg meghatározott számú könyvet cserélnek be és olvasnak ki. Hogy a pénz adományozók is kedvezményeket kapjanak, ingyen olvashatnak könyveket mindaddig, míg adományuk összege le nem jár, ami után a szokásos egy lei használati, illetőleg kölcsönadóját fizetik.

A tudás — hatalom...

A könyvtár felállításával a vezetőségnek kizárólagos célja az, hogy a lehető legminimálisabb feltételek mellett komoly olvasnivalóhoz juttassa a magyar olvasóközönséget.

Ezt a célt szolgálják a szinte egyedülálló feltételek, a sok kedvezmény, a prémiumok, stb., amelyek mind kiváló módon bizonyítják a szövetkezet értékes működését, amely egyrészt gyakorlati módon önellátásra, üzleti szellemre, a hazai gyártmányok megbecsülésére oktatja a tagokat és részletre olcsó, jó székely szövetekhez juttatja őket, másrészt pedig gondot fordít a szellemi igények kielégítésére is.

Ancéhiadetek

Lakás

3 szobás utcai lakás, fürdőszobával kiadó. Nagyvárad, Str. Delavrancea 12. szám.

Butorozott szoba

udvari, magános férfinek július 15-re kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Pasteur 23. Felsőcsengő.

Üres szoba

azonnal kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 9. sz.

Kiadó

azonnalra modern 2 szobás, előszobás lakás. Oradea, Strada Madridului 4. szám.

2 szobás fürdőszobás és 1 szobás konyhás lakás kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Griviței 28. szám.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: ACÉLSÁRKANY.
APOLLÓ: RAZZIA.

LEGUJABB

Minisztertanács Bucurestiben

A belügyminiszter és külügyminiszter beszámolókat adott az ország helyzetéről. — A miniszterelnök megállapította, hogy az egész országban tökéletes az egység úgy belpolitikai, mint külpolitikai kérdésekben

Bucurestiből jelentik (Rádió): A kormány tagjai kedden este újabb minisztertanácsot tartott Ion Gîgurtu miniszterelnök elnöklétével. A minisztertanácson Popescu David tábornok-belügyminiszter jelentést tett az ország belső helyzetéről. Jelentésében örömmel állapította meg, hogy az egész ország területén csend és nyugalom van. A beszarábiai és a bukovinai menekültek elhelyezése is teljesen programszerűen, rendben történik.

A belügyminiszter után *Manoilescu* külügyminiszter Románia külpolitikai helyzetét ismertette megállapította, hogy az új kormány máris jelentős módon megjavította viszonyát a különböző államokkal. A minisztertanács végén Gîgurtu miniszterelnök leszögezte, hogy az egész országban tökéletes az egység úgy belpolitikai, mint külpolitikai kérdésekben. A minisztertanács este hét órakor kezdődött és félhárom óráig tartott.

A menekültek elhelyezése.

Bucurestiből jelentik (Rádió): A belügyminiszter arról értesült, hogy egyes bukovinai és beszarábiai menekültek az illetékes hatóságok

értesítése nélkül telepedtek és telepednek le a fővárosban vagy az ország más helységeiben. A belügyminisztérium ismételt főlhívást intézett a menekültekhez, hogy a rendelkezéseknek megfelelően telepedjenek le az előírt helységeiben, mert ellenesetben saját költésükön kell utazniok, vagy nem kapják meg a letelepedési engedélyt.

Bucurestiből jelentik (Rádió): Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, melynek értelmében a beszarábiai és bukovinai menekült igazságügyi közegok és tisztviselők elhelyezésére külön bizottságot szerveznek. A bizottság július 15-én kezdi meg működését.

Az új kultuszminiszter beiktatása.

Bucurestiből jelentik (Rádió): Radu Budisteanu új kultuszminisztert szerdán délelőtt iktatták be tisztségébe. A beiktatási ünnepségen Horia Sima volt kultuszminiszter, valamint a kultuszminisztérium teljes személyzete résztvett.

Münchenben a vezéri palotában szerdán délelőtt megkezdődött a német, olasz és magyar államférfiak tanácskozása

Ciano olasz külügyminiszter is megérkezett a megbeszélésekre. — A magyar minisztereket ünnepélyes fogadtatásban részesítették

Berlinből jelentik (D. N. B.): A müncheni vezéri palotában szerdán délelőtt tíz órakor megkezdődött a német, olasz és magyar államférfiak tanácskozása. Hitler vezér és kancellár Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében fogadta a magyar államférfiakat és Ciano olasz külügyminisztert. Nyomban ezután megkezdődött a három ország államférfiai között a megbeszélések.

Münchenből jelentik: Ciano olasz külügyminiszter a nyugati hadszíntér harctereinek meglátogatása után szerdán reggel 9 órakor Münchenbe érkezett. Ugyancsak az olasz külügyminiszter különvonatával érkezett Münchenbe Mackensen római német nagykövet, Alfieri berlini olasz nagykövet. Dörnberg németbirodalmi prtokollfőnök, valamint az olasz külügyminiszter teljes kísérete.

A müncheni pályaudvaron hatalmas pompával fogadták Ciano külügyminisztert. A magyar államférfiak érkezéséről a következőket jelentik.

Teleki miniszterelnök és *Csáky* külügyminiszter szerdán reggel 9 órakor érkezett meg a nemzeti szocialista mozgalom fővárosába. A magyar államférfiak megérkezése előtt egy órával futott be Ciano olasz külügyminiszter különvonata. München városa a magyar államférfiak és az olasz külügyminiszter fogadtatására ünnepi díszbe öltözött. A főpályaudvar előtt két óriási árboera magyar és olasz nemzeti lobogót húztak fel. A pályaudvar csarnokát német, olasz és magyar zászlók díszítették. A csarnok oldalait hatalmas drapériák, körben örökzöld növények pompáztak. A csarnokban és a pályaudvar előterében a Hitler-ifjak és a német leány szervezet egyenruhás tagjai álltak sor-

fat. A pályaudvar előtt diszszázad sorakozott zenekarral. A magyar államférfiak fogadására megjelent a pályaudvaron Ribbentrop külügyminiszter, Epp tábornok, birodalmi helytartó, Siebert bajor miniszterelnök, Dörnberg protokollfőnök, Schmidt tanácsos, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője és sok más német külügyi, katonai és városi előkelőség. Megjelent a fogadtatáson a nemzeti szocialista párt több vezető személyisége is. Magyar részről ott volt Sztójay magyar követ és a müncheni magyar főkonzul.

Pontosan 10 órakor futott be a főpályaudvarra a magyar államférfiak különvonata. A Hitler-ifjuság zenekara harsona-szóval és dobpergéssel fogadta az érkezőket, a kivonult szervezetek pedig dörgő éljenzésben és Heil kiáltásban törtek ki. A különvonat első kocsijának ajtajában előnek Teleki miniszterelnök jelent meg, majd Csáky külügyminiszter szállt ki a kocsiából. A magyar államférfiakat Ribbentrop német külügyminiszter igen szívélyesen üdvözölte. A különvonaton érkezett Ermansdorff budapesti német követ és Dürcke követségi tanácsos is, aki a német külügyminiszter képviselőtében a magyar határig elébe utazott a magyar államférfiaknak.

A magyar államférfiak a Hitler-ifjuság zenekarának hangjai mellett a pályaudvar elé mentek, kíséretükkel elléptek a diszszázad sorfala előtt, majd kocsiukba szálltak és a tégina szaliba hajtottak. Az utcákon ezrekre menő tömeg szorongott és lelkesen éltette a magyar vendégeket.

Délután fél 2 órakor Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter a müncheni Négy év-

szak szállóban ebéden látta vendégül a külföldi vendégeket.

A délkeleteurópai kérdés és az együttműködés a tengelyhatalmakkal.

Rómából jelentik: (Stefani.) Megbízható értesülések szerint Münchenben nemcsak a délkeleteurópai kérdéssel, hanem Magyarország és a tengelyhatalmak együttműködésének kérdésével is foglalkoznak.

Berlini hírek szerint a tengelyhatalmak képviselői szerdán este közösen tanácskoznak a magyar államférfiakkal, s hír szerint ez a tanácskozás Hitler részvételével nem Münchenben, hanem Berchtesgadenben lesz.

Franciaország belső átalakulásával szemben továbbra is bizalmatlan az olasz sajtó

Rómából jelentik: Az olasz lapok a vichy-i eseményekkel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkednek, hogy sem Franciaország belső átalakulása, sem Bonnet kijelentése nem csökkentheti Franciaország háborús felelősségét. A „Messagero” szerint Bonnet kijelentései hivatalosan bizonyítják, hogy Franciaország, noha Európa egyik leghatalmasabb nemzetének számított, szeptemberben képtelen volt arra, hogy biztosítsa a maga politikai függetlenségét és nem tudta akarátát érvényesíteni Londonnal szemben. A londoni háborús uszítók felelőssége óriási, de semmiesetre sem csökkenti a Daladier-Bonnet kormány felelősségét. Az igazság az, hogy bár Franciaország meg tartotta elkerülhetatlenné a háborút, jó üzletnek látta, hogy Anglia a cél szegődje és örök időkre biztosítsa a versaillesi rendezést.

A „Popolo di Roma” hangoztatja, hogy Laval és Bonnet állásfoglalása még súlyosabbá teszi azok felelősségét, akik Franciaországot katasztrófába vitték és teljes behódolásra kényszerítették Angliával szemben. Nem hihető, hogy Franciaország ezzel az elkéseredett mentegetőzéssel a belső átalakulásával eltörölje azt a tényt, hogy országának döntő része volt a háború előidézésében. A jelenlegi háború után tüzetes rendezést kell adni Európának. Ezt azonban nem a legyőzöttek hozzák meg, hanem a tengelyhatalmaknak és győzelmes forradalmuknak akarats.

A francia Martinique-szigetet zárlat alatt tartják az angolok

Newyorkból jelentik: A „Newyork Times” c. lap Martinique francia sziget zár alá vételével kapcsolatban a következőket írja:

— Newyorki tengerészeti körökben az Egyesült Államoknak adott angol biztosítékok, hogy Martinique nincs zár alá véve, angol szörszállásogatásnak tartják. Anglia ugyanis nem hagy kétséget aziránt, hogy a sziget előtt örökös hajói erőlyesen közbe lépének, ha a francia hajók megkísérelnék Martinique elhagyását.

A japánok feltartóztattak egy angol gőzöst.

Sanghaiból jelentik: A japánok Wusungnál feltartóztattak egy angol gőzöst, amely löszert szállított a tiensini engedményes területéről a sanghaji francia engedményes terület számára.

Új hadügyminiszter Amerikában.

Washingtonból jelentik: Az amerikai szenátus 56 szavazattal 28 ellenében jóváhagyta Stimson hadügyminiszteri kinevezését.

Az amerikai flotta Hawaiián marad.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök kijelentette a sajtóértekezleten, hogy semmiféle intézkedés nem történt az amerikai flottának Hawaiiól az Atlanti-óceánra való áthelyezésére.

Újabb jelentés a kolozsvári vihar pusztításairól

Kolozsvárról jelentik: Saját tudósítónk telefonjelentése. Lapunk más helyén már beszámoltunk arról a hatalmas erejű pusztításról, amelyet a keddi esti vihar okozott Kolozsváron és a város környékén. Most érkezett jelentés szerint a vihar és a viharokozta árvíz a Kajántó völgyében hét házat rombolt össze s 23 másik házat megrongált. Újabb halálos áldozata is van, amennyiben Cadalean János munkás rálépett a földrezuhant villanyhuzalra s a magasfeszültségű áram megölte. Két kis fiu eltűnését is bejelentették az elöntött területekről. A közeli Poppfalván Garda Teodor 74 éves gazdát a villám a határban agyonsújtotta.

Kolozsvár belvárosában pincéket, raktárakat öntött el a víz és sok árut elpusztított. A kárbelyenként eléri a félmillió leit.